СЎНГГИ ҲУЖУМГА!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йил чиқиши
№ 262 (12.916).
11 НОЯБРЬ 1964 йил ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Пахтамиз 3 миллион 200 минг тоннадан ошди ✻ Кеча республикамизда 0,95 процент миқдорида пахта тайёрланди ✻ **Пахтакор, механизатор ўртоқлар, шаҳарликлар, сўнгги бир неча юз минг тонналар учун курашга!**

Юбилейни меҳнатда катта ғалабалар билан кутиб олайлик!

ПАРТИЯМИЗ ҚУДРАТИ—БИРЛИКДА!

Октябрь фарзанди, Октябрь Ватани Советлар диёрида халқ билан партия бирлиги абадийдир. Бундай бирликни кўп асрли тарихга эга бўлган, не-не воқеаларнинг шоҳиди бўлган кўҳна дунё ҳеч қачон кўрган эмас. Биздаги монолит бирлик, ғоявий-сиёсий жипслик ҳар қандай социал ва миллий антогонизмлардан бутунлай холидир. У янги жамият — социалистик жамиятнинг қон-жонига сингиб кетган, жангу-жадаллардан, қудратли бўронлардан, катта синовлардан ўтган бирлик, жипсликдир.

Партия ва халқ монолит бирлигининг енгилмаслиги унинг улуғ Ленин даҳосидан куч-қувват олганлиги, революцион жасорат, сўнмас қаҳрамонлик, курашларда тобланганлигидир. Коммунистик партия ва халқ шу бирлик байроғи остида Октябрь жангларида ғалаба қилди, шонли Ватанимизни оғир хавф-хатарлардан халос этди, Улуғ Ватан урушида энг ёвуз душманни енгди, тинч қурилиш йилларида эса мамлакатимизда мисли кўрилмаган тараққиёт чўққиларига эришди. Эндиликда бу бирлик байроғи инсониятнинг эзгу орзу-умидларини рўёбга чиқариш учун, мамлакатимизда коммунистик жамият барпо этиш учун олиб борилаётган ишларда ҳаммамизга мадад бермоқда.

Октябрь 47 йиллигининг тантаналари халқ ва партия бирлигининг, иноқ ва ҳамдамлигининг, янада кучли, янада улуғвор ва мўъжизакор қудратининг буюк намойишига айланди. Шу тантаналарда бутун халқ ўз халоскорига, йўлбошчиси ва раҳнамосига, ўз бахт-саодатининг ижодчиси, куйчиси ва курашчисига, порлоқ келажагининг йўлчи юлдузига — улуғ Ленин партиясига олам-олам раҳматлар айтди. Халқнинг оташ қалбида аланга олган ҳамма яхши ниятлар, ишонч ва орзулар, меҳр ва муҳаббатлар шу партияга бағишланди. Бундай бўлиши табиий. Зотан, Коммунистик партиянинг бутун фаолияти, кураш ва меҳнати халқ учун, халқнинг ҳаётий манфаатлари учун бағишлангандир. Халққа хизмат қилиш — партиямиз учун олий қонундир.

Марксизм-ленинизм улуғ таълимоти, ижтимоий тараққиёт қонунлари билан қуролланган, халқ, турмуш талабларини, сиёсий ва амалий масалаларни қандай ва қай тарзда ҳал этиш йўлларини чуқур билган, ўз ишини илмий асосда қурган бизнинг партиямиз коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишда кенг меҳнаткашлар оммасининг ташаббусига, ижодий кучларига таянади. Бас, шундай экан, партия ўз кадрларидан халққа хизмат қилишни ўзлари учун асосий мақсад қилиб олишни, доим омма орасида бўлишни талаб этади. Барча коммунистлар, ҳамма кадрлар учун В. И. Ленининг қуйидаги васияти дастур амалдир: «ХАЛҚ ОРАСИДА ИШЛАШ КЕРАК. ХАЛҚНИНГ КАЙФИЯТИНИ БИЛИШ КЕРАК. ҲАММА НАРСАНИ БИЛИБ ОЛМОҚ ЗАРУР. ОММАНИНГ ФИКРИНИ ТУШУНМОҚ КЕРАК. ОММАГА ЁНДАША ОЛМОҚ КЕРАК. ОММАНИНГ МУТЛОҚ ИШОНЧИГА САЗОВОР БЎЛА БИЛИШ КЕРАК».

Партия ва халқ бирлигини тағин ҳам мустаҳкамлаш, партия ва меҳнаткашлар оммаси ўртасидаги ўзаро узвий алоқани янада ривожлантиришнинг омили бўлган ана шу кўрсатмага амал қилиш бутун ишда муваффақият қозонишимизнинг асосий шартидир.

Республикамизда тўй, тантаналар бир-бирига улашиб кетмоқда. Хушнуд Октябрь байрамидан кейин паҳлавон республикамизнинг, Ўзбекистон Компартиясининг муборак 40 йиллик юбилейи бошланиш арафасида турибмиз. Октябрь қутлуғ қилган бу тўй Совет Иттифоқидаги барча қон-қардош халқларнинг ҳам тўйи. Республикамиз меҳнаткашлари ўзлари босиб ўтган шонли йўлга фахр билан қарамоқдалар. Дарҳақиқат, қўлга киритган бу ютуқларимиз бениҳоя салмоқли ва катта. Коммунистик йилномамизнинг зарҳал лавҳаларида ўзбек элининг меҳнат зафарлари куйланаётганидан бениҳоя мамнунмиз. 1964 йилимиз ҳам қутлуғ келди. Унинг ўз тўйини муборакбод қиладиган улкан туҳфалари бор. Саноатимиз катта одим ташламоқда, ишлаб чиқариш планларини муваффақият билан бажармоқда. Қурилиш ҳажми ўтган йилларга қараганда бу йил анча кенгайиб кетди. Аҳолига маданий-маиший хизмат қиладиган корхоналарнинг иши бирмунча яхшиланди.

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари коммунистик мўл-кўлчиликни вужудга келтириш каби умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшяпти. Ватан яқин кунлар ичида ўзбек пахтакорларининг 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин»ининг сўнгги граммларини қабул қилиб олади. Тошкент, Андижон, Фарғона, Қашқадарё областларининг меҳнатсевар азаматлари пахтачиликни ривожлантиришда айниқса тез одим ташламоқдалар. Унларча бошқармалар, юзларча колхоз ва совхозлар пахтадан рекорд ҳосил олмоқдалар. Бу йилги ишимизнинг хусусияти шундаки, у том маъноси билан пахтачиликда энг қийин ва мураккаб иш — йиғим-теримни машиналар зиммасига қўйишда жуда катта сакраш йили бўлди. Мана бу фактларнинг ҳаммаси область ва бошқарма ҳамда бошланғич партия ташкилотларининг меҳнаткашлар оммаси ўртасида олиб бораётган катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг натижаси, омма билан энг яқиндан алоқа боғлаб, бу омма билан жипслашиб, маслаҳатлашиб, биргаликда иш кўриш санъатининг намунасидир.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзларининг умумдавлат вазифаларини, Ватан, халқ олдидаги бурчларини, улуғ интернационал бурчларини бажариш учун қўлларидан келган ҳамма ишни, меҳнатини аямайди. Лекин бир неча юз минг тонна пахтамиз ҳали далаларда ётибди. Шу тонналарни тезда йиғиб-териб олиш ва олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш учун сўнгги, қатъий жанг, умумхалқ юриши кескин тус олди. Бу катта ишдан бирор кишининг четда қолишга ҳақи йўқ. Ҳамма худди бир кишидек бирлашиб, уюшиб ҳаракат қилса, партия ташкилотлари омма орасидаги ташкилотчилик ишларини янада юксак даражага кўтарсалар кўзлаган марраға 5-6 кун ичида етиб оламиз, бунга шак-шубҳа йўқ.

Улуғ Советлар мамлакатида, серқуёш республикамиз шаҳарларида, қишлоқларида бўлиб ўтган байрам тантаналари партия ва халқ бирлигининг улкан намойишига айланиб кетди.

Коммунистик партияга чексиз содиқ бўлган ижодкор халқимиз коммунизм қурилиши Программасини бажаришга, меҳнатда жасорат, қаҳрамонликлар кўрсатишга тайёр эканлигини изҳор қилди.

ОФАРИН, АНДИЖОНЛИК АЗАМАТЛАР!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ АНДИЖОН ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИГА

Андижон областининг колхозчилари, совхоз ишчиларига, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларига, барча меҳнаткашларига

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Андижон областининг колхозчиларини, совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларини, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва территориал ишлаб чиқариш бошқармаларининг ходимларини, барча меҳнаткашларини катта меҳнат ғалабаси билан — пахта тайёрлаш плани бажарилганлиги билан қизғин табриклайдилар. Область колхозлари ва совхозлари давлатга 750 минг тонна пахта сотдилар ва пландан ташқари 50 минг тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

Андижон область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ана шу катта ғалабаси пахтакорларнинг фидокорона меҳнати ва юксак маҳорати натижаси, партия, совет, комсомол ташкилотлари ва ишлаб чиқариш бошқармалари омилкорлик билан олиб борган ташкилотчилик ва сиёсий иш натижасидир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ишонч билдириб айтадиларки, Андижон область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга қўшимча пахта сотиш юзасидан олган мажбуриятларини бажарадилар, суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларнинг амалга оширилишини таъминлайдилар ва пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришни янада кўпайтиришга эришадилар. Бу эса Андижон пахтакорларининг совет экономикасини янада ривожлантириш ва меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтириш планларини амалга оширишга қўшадиган катта ҳиссаси бўлади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Ўзбекистон ССР Андижон областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари область колхозлари ва совхозлари пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари бажарганликларини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Совет ҳукуматига хурсандчилик билан маълум қиладилар. Давлатга 750 минг тоннадан кўпроқ пахта сотилди.

Задарё, Москва, Балиқчи, Чуст, Марҳамат, Избоскан, Учқўрғон, Андижон, Хўжаобод ва Қўрғонтепа ишлаб чиқариш бошқармаларидаги хўжаликлар давлатга пахта сотиш планини муваффақиятли бажардилар. Кўпгина колхоз, совхозлар ва бригадалар гектар бошига 30-40 центнер ва бундан ҳам кўпроқ пахта олдилар.

Бу йил пахтани машинада теришга катта эътибор берилди. 150 минг тонна пахта машиналарда териб олинди. Бу — 1963 йилдаги машина теримидан 38 минг тонна ортиқ. Ҳар бир агрегат мавсумда ўрта ҳисобда 70 тоннадан пахта терди.

Қўрғонтепа, Задарё, Москва, Хўжаобод ишлаб чиқариш бошқармаларидаги хўжаликлар машина теримида жуда катта натижаларга эришдилар, областдаги совхозлар эса давлатга сотилган пахтанинг ярмидан кўпроғини машинада териб олдилар. «Савай», 8-, «Ойим» «Гулбоғ», «Учқўрғон» совхозларининг механизаторлари айниқса зўр намуна кўрсатдилар. Неча юзлаб механизаторлар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариб, мавсумда 100-150 тонна ва бундан ҳам кўпроқ пахта тердилар.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга пилла, дон сотиш юзасидан олган мажбуриятларини, жун, тухум, сабзавот, мева ва полиз экинлари маҳсулоти топшириш планларини муваффақиятли бажардилар.

Ҳозирги вақтда областдаги барча хўжаликларда далада қолган пахта ҳосилини тез йиғиштириб олиш учун қизғин кураш бормоқда. Колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари пландан ташқари камида 50 минг тонна пахта теришга, ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажариб, давлатга 800 минг тонна пахта сотишга ва гектаридан олинадиган пахта ҳосилини 27 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

Область қишлоқ хўжалик ходимлари келгуси йил ҳосили учун мустаҳкам замин тайёрлаш, чорва моллар қишловини муваффақиятли ўтказиш ва шу асосда жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини янада ошириш учун ҳамма чораларни кўрадилар.

Андижон областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун тағин ҳам зўр ғайрат билан курашамиз ва мамлакатимизда коммунизм қуришга муносиб ҳиссамизни қўшамиз, деб КПСС ленинчи Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини ва бутун совет халқини ишонтирадилар.

АНДИЖОН ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ

АНДИЖОН ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

ЗАФАР ҚУЧАВЕР, ГЎЗАЛ ФАРҒОНА

«Оқ олтин» ўлкамиз шуҳратини шарафларга буркаган миришкорлар юрти — Фарғонанинг азамат пахтакорлари юбилей арафасида яна бир катта зафар қучдилар. 10 ноябрда социалистик мажбуриятларини ҳам ошириб адо этдилар. Она-Ватан хазинасига 467.000 тонна пахта тўкилди.

Бу йил областда пахтачиликни комплекс механизациялаш борасида кескин бурилиш ясалди. «Зангори кема»ларда 86 минг тонна пахта терилди. Бу, ҳар бир машина ҳисобига ўрта ҳисобда 70 тоннадангa тўғри келади.

Область пахтакорлари ялпи ҳосилни 485.000 тоннага етказиш учун курашяптилар.

А. НАБИХЎЖАЕВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОҚҚЎРҒОН ишлаб чиқариш бошқармасидаги тайёрлаш пунктларига хўжаликлар планга қўшимча равишда топшираётган «оқ олтин» бетўхтов келтирилиб турибди. Суратда: «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» пахта тайёрлаш пунктида.
В. Кожевников фотоси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ ЗАРБДОР ВАХТАСИ

Тошкент шаҳар партия комитети 1964 йил пахта теримида шаҳарликларнинг иштироки тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Республика пойтахтининг меҳнаткашлари юбилей йилида ўзларининг ватанпарварлик бурчларини яхши англаб, Ўзбекистоннинг 3 миллион 600 минг тонна пахтаси учун курашга муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Тошкент ва Сирдарё областларининг пахта далаларида шаҳар аҳолисидан 70 минг киши меҳнат қилмоқда. Улар 80 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» тердилар.

Ҳозир пахта тайёрлашнинг ҳал қилувчи кунлари бошланди. Республика давлат планини ва социалистик мажбуриятларни бажариш арафасида турибди. Куч-ғайратимизни тўла сафарбар қилишимиз зарур. Шундай қилганимизда, юқори ҳосил олиш учун эрта кўкламда бошланган кураш шубҳасиз ғалаба билан тугалланади. Бу республиканинг юбилейига энг яхши совғамиз бўлади.

Шаҳар партия комитети район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, барча коммунистлар ва комсомолларга қишлоқ меҳнаткашларининг пахта тайёрлаш планини юбилейгача бажаришларига ёрдам бериш учун бутун одам кучи ва моддий ресурсларни, меҳнаткашлар коллективларининг куч, ғайрати ва иродасини сафарбар қилишни топширди. **10 ноябрдан 17 ноябргача давом этадиган ҳафталик республиканинг пахта майдонларида индустриал Тошкентнинг зарбдор вахтаси, деб эълон қилинди.**

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ФУРСАТ КУТИБ ТУРМАЙДИ»

«Совет Узбекистони» газетасининг шу йил 22 октябрь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Самарқанд область, Иштихон ишлаб чиқариш бошқармасида пахта тайёрлаш суст давом эттирилаётгани, айрим хўжаликларда машина терими плани барбод берилаётгани қаттиқ танқид қилинган эди.

Бошқарма партия комитети танқидий мақола юзасидан текшириш ўтказиб, редакцияга қуйидагиларни маълум қилди.

Текширишда танқидий мақолада келтирилган фактлар мутлақо тўғри деб топилди. Текшириш якуни партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, юқоридаги камчиликларга йўл қўйгани учун Куйбишев номли колхоз раиси Х. Сувонов ва партия ташкилотининг секретари Ш. Балхиевларга виговор эълон қилинди. Машиналарнинг унумли ишлашини таъминламагани учун инженер Д. Қўйбоқовга қаттиқ партия жазоси берилди. Уни ишда қолиш-қолмаслигини ҳал этиш колхоз правлениесига топширилди. «Москва», «Коммунист» колхозларининг раислари М. Мирзаев ва М. Эшмуродов ўртоқлар қаттиқ огоҳлантирилди. Бюро бошқарма хўжаликларида пахта йиғим-теримини кучайтириш, машиналарнинг унумли ишлашини таъминлаш, меҳнаткашларга маданий-маиший шароитни яхшилаш, оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга қаратилган тадбирлар белгилади.

ЮБИЛЕЙГА ТЎЁНАМИЗ

● *Хоразм область, Янгиариқ бошқармасидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари шонли Октябрнинг 47 йиллиги байрами куни тайёрлов пунктига 6150 тонна «оқ олтин» топшириб, давлатга пахта сотиш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. 2243 гектар ернинг ҳар гектаридан 27,5 центнердан ҳосил кўтарилди. Колхоз меҳнаткашлари давлатга пилла, жун, тухум, қоракўл тери, гўшт, сут, мева-сабзавот сотиш планларини ҳам ошиғи билан бажардилар.*

● *Бухоро область, Галаосиёдаги боғдорчилик-мевачилик совхозининг ишчилари давлатга пландаги 163 центнер ўрнига ҳар гектар ердан 223 центнердан узум топширдилар. Совхоз коллективи пландаги 3750 тонна ўрнига 5216 тонна узум етиштирди ва социалистик мажбуриятни шараф билан бажарди.*

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Олтинчи чақириқ СССР Олий Советининг бешинчи сессияси 1964 йил 9 декабрда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1964 йил 9 ноябрь.

НОЯБРЬ 10

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ

Ўрта Осиё иқтисодий райони

(Планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; иккинчи стун — мавсум давомида; учинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта; тўртинчи стун — мавсум давомида)

ЧИМКЕНТ ОБЛАСТИ	0,74	110,59	—	59,50
ҚИРҒИЗИСТОН ССР	0,35	104,38	0,16	109,39
Ўзбекистон ССР	0,95	93,42	0,55	102,75
Тожикистон ССР	0,92	82,61	1,26	74,83
Туркманистон ССР	1,05	81,19	1,12	82,21

Ўзбекистон ССР областлари

(Планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; иккинчи стун — мавсум давомида; учинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта; тўртинчи стун — мавсум давомида)

ТОШКЕНТ	0,47	109,85	0,15	114,47
ҚАШҚАДАРЁ	1,09	106,64	—	130,14
ФАРҒОНА	0,65	103,82	0,01	113,65
АНДИЖОН	0,65	102,54	0,13	106,73
Сирдарё	0,90	92,54	0,61	123,16
Сурхондарё	1,05	90,81	0,31	108,61
Бухоро	1,06	82,38	1,75	64,90
Хоразм	0,98	79,33	0,75	86,14
Қорақалпоғистон АССР	1,47	78,75	1,80	68,92
Самарқанд	1,92	71,69	1,07	69,64

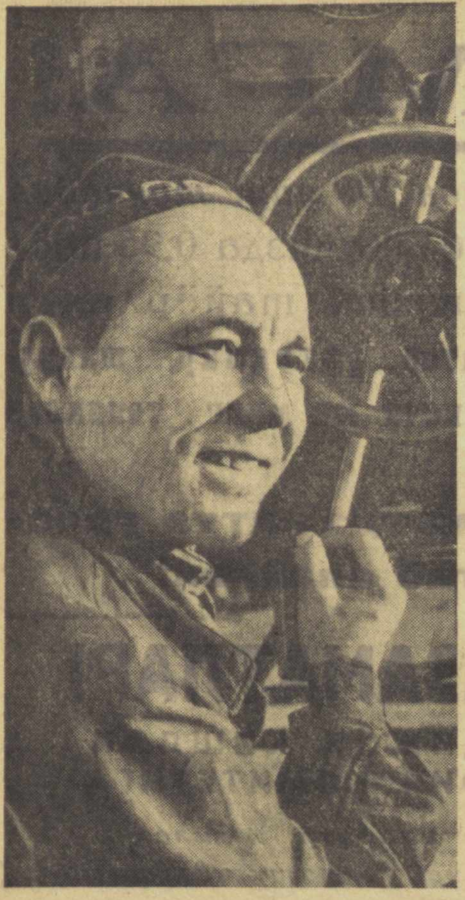

Юсуфжон Маҳмуджонов—Қўйлиқ ремонт-механика заводининг илғор токари. У республика юбилейи шарафига вахтада туриб ишлаб, смена топшириқларини бир ярим ҳисса ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлаётир. Суратда: Ю. Маҳмуджонов.

И. Глауберзон фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ЛАВҲАЛАРИ

ПАХТАНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

Чингиз АЙТМАТОВ,
Ленин мукофоти лауреати

КЎЗ ўнгингизга Ўрта Осиёнинг куз тунини келтиринг. Юлдузли тунда қорли тоғлар, улкан чўллар бағрида ям-яшил водийлар, қишлоқлар, йўл ва дарёлар ястаниб ётибди. Сиз фақат самодагина эмас, балки ерда, йўлларда ва далаларда ҳам ҳаракат қилиб юрган чароғон юлдузларни кўрасиз. Бу пахтакор тунининг чироқларидир.

Энди космосга қараб йўналган, Ой томон турна қатор тизилган «оқ олтин» ортиғлиқ шафақранг эшелонларни тасаввур қилинг. Шунда сиз пахта ортилган бу космик эшелоннинг узунлиги Ой билан Ер ўртасига тўрт марта бориб келишга етади деб ҳаёлан қиёс қиласиз. Бу ерда ҳеч қандай муболаға йўқ. Буни академик Қори Ниёзий ҳисоблаб чиққан. Бу — старт майдони ўзбек пахтакорлари даласидан Ойга томон учирилган улкан оқ ракета арифметикасидир.

Ҳа, азиз газетхон, ҳозир сиз газетани қўлингизга олаётган бир пайтда, Ўзбекистонда навбатдаги тонна-тонна пахталар териляпти. Бу ерда кечаю кундуз пахта теришади, кунутун пахта ташишади. Бутун халқ шу иш билан банд, кишиларнинг кучи ва ақл-заковати шу «оқ олтин» билан боғлиқ. Океан сувларида ҳайбатли айсберглар пайдо бўлганидек, ўзбек ерининг саҳий бағрида ўстирилган «оқ олтин»дан пахта пунктларида кун сайин эмас, балки соат сайин, минут сайин тоғ-тоғ хирмонлар қад кўтаради. Қаерга борманг, ҳамма йўлларда кундузи ҳам, тунда ҳам «оқ олтин» ортилган автопоездлар, трактор прицеплари карвонини кўрасиз.

Ер куррасида қадимдан буён етиштириб келинаётган нурли момиқнинг ҳозиргидек тез суръат, бундай унумдорлик билан етиштирилганлигини ҳали дунё тарихи билмайди. Ўзбек пахтаси — бу ўлканинг социал ва иқтисодий жиҳатдан беқиёс ўзгарганлигини, унинг маданиятини ҳикоя қилувчи, ҳозирги замон ирригациясининг қудратини, химия, селекция ва фан мўъжизаларини ифодаловчи бутун бир тарихдир. Қола берса бу ўзбек халқининг миллий даҳоси, генийсидир, унинг таланти ва меҳнатсеварлигидир. Бизнинг бутун ҳаётимиз пахта билан шундай чамбарчас боғланиб кетганки, унинг инсон эҳтиёжлари учун нақадар зарурлигини ифодалашга, баҳолашга сўз топилмайди.

Пахтакорнинг меҳнати кишилар, мамлакат, коммунизм учун қилинадиган меҳнатдир. Менинг ҳикоямда ўзбек ерининг ана шу заҳматкашлари ҳақида сўз боради.

* * *

РЕВОЛЮЦИЯНИНГ ўша бўронли йилларида оталаримиз ишни нимадан бошлаганликларини оқ қоғозга тушириш учун мен жуда кўп ўйладим. У вақтдан буён кишилар авлоди ҳам бир бор алмашди. У пайт менинг тенгдошларим ҳали дунёга келмаган эдилар. Мана, ҳозир эса бизнинг изимиздан ёшларнинг янги авлоди бормоқда.

Бу авлод озодликка интилган халқнинг қаҳрамонликларини эслашадими? Ҳозирги кунимизга ўтмишни таққослаб кўриб, кураш ва қийинчиликларда қўлга киритилган нарсаларимизнинг баҳосини билишадими, қадрига етишадими? Аминманки, ёш авлод буни яхши билади ва оталарининг ишларини давом эттиришади. Чунки, бу ўтмишда йўқ бўлиб кетмайдиган тарихдир. Бу ишлар ҳозирда ҳам яшамоқда, борган сари халқ оммасини ўзига тобора кўпроқ жалб қилмоқда, биз Октябрда бошланган тарихимизни ўзимиз ижод қилмоқдамиз, яратмоқдамиз.

Минглаб йиллик тарихга эга бўлган Ўрта Осиё ўша октябрь ойларида ўзининг янги йилномасини бошлади. Ўша йилларда Ўрта Осиё республикалари туғила бошлади, халқ орасидан, пахтакор-батраклар орасидан Марказий ижроия комитетлар (ЦИК)нинг биринчи раислари, президентлар етишиб чиқа бошлади. Ўзбекистонда Охунбобоев, Қирғизистонда Орозбеков, Туркманистонда Айтаков, Тожикистонда Мақсумо Нусратулло ва бошқалар. Бу Туркистонда ер-сув ислоҳоти амалга оширилган, деҳқоннинг тер томчилари ва қонига юғрилган ер унинг ўз қўлига ўтган йиллар эди. Ана уша пайтда хотин-қизларимиз илк бор юзларидан чимматни олиб ташладилар, паранжидан халос бўлдилар. Ленин декретига биноан биринчи университетлар очилди. Ана ўша йилларда биз душман билан курашда халқимизнинг энг яхши ўғил ва қизларидан жудо бўлдик. Фарғонада инқилобчи шоир Ҳамза тошбўрон қилинди, босмачилар пахта эккан деҳқонларни даланинг ўзидаёқ қатл қилиб кетдилар. Улар Туркистонда Совет ҳокимиятини бўғиб, йўқ қилмоқ учун ғўзани илдизи билан қуритдилар.

Аммо пахтамиз худди ҳаётимиздек гуллаб, яшнамоқда. Ер бино бўлиб экин ўсмаган майдонларда ҳам ғўзамизнинг уруғи униб, гуллаб турибди. Асрлар бўйи сувга ташна бўлиб ётган Мирзачўлга боринг. Ҳозир бу ер каналлар ва экинзорлар водийсидир. У ерда пахта, пахта, тоғ-тоғ пахта, уфқ билан туташган пахтазорларни кўрасиз, боғларни, токзорларни, ғаллазорларни, янги уй ва янги йўлларни кўрасиз.

Йўлдан Самарқанд томон, Киров канали зонасига бурилинг. Мирзачўлдаги «Фарҳод», «Ширин» совхозлари ёки «Коммунизм» колхозида бўлинг. Бу колхоз ёши жиҳатидан Янгиер бошқармасида энг кекса хўжалик бўлса керак: бу хўжаликнинг ташкил топганига 12 йил бўлди. Қўриқ ерда барпо этилган хўжалик учун бу муддат унча кўп эмас. Дастлаб 15 гектар ерда пахта етиштирилган эди, ҳозир хўжаликнинг 2500 гектар пахтазори бор. Ҳосилдорлик гектар бошига 35 центнерга етди. Колхоз бир йилда 8,5 минг тонна пахта сотди. Шу билан бирга колхозчиларга тўланадиган меҳнат ҳақлари ҳам ошиб бормоқда.

Далаларда 68 та пахта териш машинаси ишлаб турибди. Бу катта куч. Шунга қарамай колхозчилар шу кунларда қизғин дамларни бошларидан кечирмоқдалар. Ҳа, хўжаликда пахтазорлардан ташқари юз гектарлаб боғ, ғаллазорлар, бедазорлар, маккажўхоризорлар бор-да! Фермада эса 1100 бош қорамол бор.

«Коммунизм» колхозининг раиси Турсунбой Латиповнинг таржимаи ҳоли ҳам Мирзачўл учун жуда характерлидир. У урушнинг бошидан охиригача шинель кийиб жангларда қатнашди, сўнг кичик, қолоқ хўжаликлардан бирида парторг бўлиб ишлади, бу ёққа канал қазигани келаётганида ўзи билан бирга қолоқ колхозлардан бир неча кишиларни ҳам бошлаб келди. Бирлашдилар. Янги уйларга дастлабки ғиштни қўйиш, чўлда биринчи шудгорни ўтказиш ҳам уларга насиб этди. Коммунист Латипов ҳозиргача колхозга узлуксиз раҳбарлик қилиб келмоқда.

— Яширишнинг ҳожати йўқ. Дастлаб анча қийин бўлди. Ҳаммасини айтиб улгуролмайсан, — деб ўша дамларни эслайди раис. — Мамлакатимизга раҳмат: Сув берди, техника, уруғ, ўғит билан таъминлади, қурилиш материалларини ҳам олиб турдик. Бизнинг олдимизда фақат бир вазифа — астойдил енг шимариб ишлаш, хўжаликни оқилона бошқариш вазифаси турарди. Яна нимани айтсам? Ҳаммасини ўзингиз кўрдингиз. Энди бу ерларга ўзимиз хўжайинмиз. Бизнинг болаларимиз учун ҳам Мирзачўл қадрдон диёрдир.

Мирзачўл бағрида худди афсоналардагидек бунёдга келиб яшнаб турган бу инoқ, катта, маданий хўжаликда ҳавас билан кўришга, қувонишга, фахрланишга арзийдиган нарсалар кўп.

ЙИЛЛАР ўтади, Мирзачўл янада навқирон, гўзал водийга айланади, лекин мирзачўлликлар чўллар мирзосига биринчи бўлиб ҳужум бошлаган кишиларни, уларнинг жасорати ва матонатини, табиат инжиқликларини мардонавор енгиб гиёҳсиз чўлда ҳаёт барпо этган кишиларни унутмайдилар. Кимсасиз даштда, изғиринда қолиб, шўрхок ерларда экинзорлар барпо этган, қадамма-қадам юриб ер ости сувларини қочирган, қўшқулоқ бўлиб чиққан ҳар бир ғўза ниҳоли устида худди она ўз боласига меҳрибон бўлгандек парвона бўлиб турган, қаламчалардан ток ўстирган кишиларни ҳеч ким унутмайди. Уларнинг қалби чўлда япроқ ёзган ҳар бир ниҳолни кўрганда чексиз қувончга тўлган эди. Қурғоқчилик юз берганда ёки бевақт тушган аёздан экинлар қирилганда уларнинг чеҳраларида табассум сўниб, кўзларидан ёш оққан.

Бошдан кечирилган ана шу воқеалар, тўхтовсиз қилинган мардонавор меҳнат эвазига чўлда ана шундай мўъжизалар яратилди. Мирзачўлликлар бу ютуқлар билан ҳақли равишда фахрланадилар.

Ерлар абадий ўзлаштирилди. Табиат устидан ғолиб чиқдик. Бахтли дамлар олдида ёмон кунлар тез унутилади, сўнади. Бахтнинг эса чегараси йўқ. Инсон табиатан ана шундай яратилган. Кишилар кечаги кунни ўтмиш ҳисоблаб, доим олға интиладилар, меҳнатни янада такомиллаштириш, ўзларининг ҳаётларини ва жамият турмушини янада фаровон қилишга ҳаракат қиладилар.

Ҳозир Мирзачўл кун тартибида — уй-жой қурилишини тезлаштириш, пахтакорлар учун қулай шароитлар яратиш каби янги вазифалар турибди. Турсунбой Латипов, менга бундан бир неча кун олдин колхозда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик Бюросининг кўчма мажлиси бўлганлигини, унда республика раҳбарлари колхозчилар билан биргаликда пахтакорлар учун уй-жойлар қуриш ва қишлоқ аҳолисининг маиший турмушини яхшилаш масалаларини қараб чиққанликларини айтди. Бюронинг бу ерда ўтказилиши бежиз эмас. «Коммунизм» колхозида қишлоқларни ободонлаштириш соҳасида жуда кўп иш қилинган, бу тажрибадан бошқа хўжаликлар фойдалансалар арзийди.

Ўзбек пахтакорининг янги уйи қандай бўлиши керак, чорбоқда дарахтларни қандай экиш, экинзор, гулзорларни қандай тартибда жойлаштириш керак, гараж ва бошқа ёрдамчи хўжалик биноларини қандай тартибда қуриш зарур? Қишлоқ шароитида газ, водопровод ва электр чироқларидан қандай қилиб марказлашган ҳолда фойдаланиш мумкин? Бу учрашувда ана шу ва шунга ўхшаш жуда кўп муҳим масалалар муҳокама қилинди. Мирзачўлликлар тажрибасини бутун республикага ёйиш тадбирлари белгиланди. Эндиликда қишлоқларда уй-жой қурилиши саноат асосида олиб борилади. Махсус қурилиш тресті ташкил этилди. Колхозчиларга тайёр уйларни узоқ муддатли қарзга сотиб олиш таклиф этилади.

Мирзачўлдаги кўп хўжаликлардан бири «Коммунизм» колхозида ана шундай ишлар қилиняпти.

ДЎСТЛИК МАКОНИ БЎЛМИШ МИРЗАЧЎЛДА ҚАНЧАДАН-ҚАНЧА ҚАҲРАМОНЛАР ЕТИШМОҚДА, тобланмоқда. Уларнинг ҳар бири тўғрисида қўшиқлар тўқиш мумкин.

1925 йилдаёқ бу ерга кубанлик ёш тракторчи ўз оиласи билан кўчиб келган эди. Кейинчалик экскаваторчи бўлиб ишлаган Степан Семенович Ступин ўзининг бутун ҳаётини Мирзачўлга бағишлади. Механизатор қадамма-қадам чўл ичкарисига кириб борди, унинг изидан лиммо-лим каналлар оқди. Бу мислсиз юриш 40 йилдан буён тўхтовсиз давом этмоқда. Бу каналларни Мирзачўлнинг машҳур экскаваторчиларидан бири қозоқ Жеенбек Ибрашев янада чуқур қилиб қазиди, уларни давом эттиряпти.

ЕР ТУЗУВЧИЛАР армиясига янги кишилар келиб қўшилди. Сиз уларни Мирзачўлни фаровонлик воҳасига айлантириш учун кураш бораётган ҳамма ерда учратасиз. Чўлқуварлар орасида скрейперчилар бригадасининг аъзолари, уч иноқ оға-ини — татар Фанзил Ахмадянов, рус Григорий Верешчагин, қирғиз Жонибек Кокотаевлар ҳам бор.

Улар ҳали жуда ёш. Лекин бу ёшлар ишлаган ерлардан ҳозироқ дастлабки шоли, пахта хирмонлари кўтарилди, у майдонларда боғлар барпо этилди. Ҳозир улар қудратли скрейперлари билан «Мирзачўл» совхози ерларини текисламоқдалар. Бу ерларда ҳам «оқ олтин» унади, янги боғлар барпо этилади.

Уйғонган бу ўлкага боқиб қандай ҳаёлларга борасан, киши! Сирдарёнинг нариги томонидаги поёнсиз кенгликлар устида жазирама қуёш эртадан кечгача сузиб юради. Бу қуёш миллион йиллардан буён ана шу ер устида кезади. Лекин унинг ерда мўъжизалар яратишга қодир бўлган беҳисоб куч-қудрати беҳудага кетган, ундан инсон фойдалана олмаган. Ана шу куч-қувватни инсон ўз измига бўйсундириши, ундан олтин бошоқ, чаноқларда пахта, токзорларда бош-бош узум яратиши учун сув керак! Сув эса йўқ эди. Сирдарё узоқдан оқиб ўтади. Кишилар ўз меҳнатларини қуёш билан боғлайдиган сув ҳақида орзу қилардилар. Қудратли ирригатор Фарҳод ҳақидаги мунгли афсона ҳам ана шундан туғилган. Лекин у ҳатто афсонада ҳам ўз мақсадига етолмай ҳалок бўлган. Агар Фарҳоднинг нурли руҳи ҳозир Мирзачўлда кезиб юрган бўлса, у эҳтимол қувончдан кўзларидан шов-шов ёш тўкаётгандир, ёки каналлардаги қутлуғ сувга тўймай боқиб, юраги орзиқаётгандир.

Ўзбек халқи рус оғамиз, совет оиласидаги бошқа қардошлар билан қўлни қўлга бериб, бизнинг давримизда Мирзачўлга сув келтирди. Ўтмишдаги улуғ орзуларнинг тимсоли сифатида икки қўшни совхоз: «Фарҳод» ва Фарҳоднинг севгилиси номига қўйилган — «Ширин» совхозлари ёнма-ён яшамоқда. Ана шундай қилиб афсонадаги икки ошиқ ҳақиқатда бирлашдилар, бирлашиб, қовушдилар.

МИРЗАЧЎЛДА ҲАЁТ ҚАЙНОҚ. Машҳур «Пахтаорол» совхози қачонлардир бу чўлу биёбонда бир оролчадек турарди. Бу хўжалик биринчи бўлиб юқори ҳосилга йўл очиб берди. 40 йил ичида «Пахтаорол» совхози ярим миллион тонна пахта берди. Бу оз эмас. Лекин ҳозир Мирзачўл фақат бир йилнинг ўзидагина ана шунча миқдорда пахта бермоқда. Аммо бу ҳам чегара эмас. Бу катта ишнинг дебочасидир. Ҳа, Ўзбекистоннинг бошқа бир қисми — Қарши чўли ва Бухоро атрофидаги биёбонларда ҳам ана шундай улуғвор ишлар бошланмоқда.

Қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган дашт, дейиларди Мирзачўл илгари. Ҳозир бу воҳанинг каналлари ва кўлларида денгиз қушлари — оққушларни учратасиз. Кейинги йилларда бу воҳада саккиз миллион туп дарахт экилди. Мирзачўлдаги яна бир янгилик — бу жойда осма темир-бетон ариқлар қурилмоқда. Бу ариқларда сув деярли исроф бўлмайди.

Бу ерларда бўлмаган киши Мирзачўлда қилинган ишларнинг улуғворлигини яхши тушуна олмайди. Агар бу ишларнинг мағзини чақиб қарасак, бу умуминсоний аҳамият касб этади. Дунёда минг йиллардан буён инсон қўли тегишини кутиб ётган ерлар, дунёда миллионлаб кишиларнинг оч-яланғоч қолиши билан боғлиқ бўлган проблемалар, дунёда миллатлар ва давлатларнинг зўр бериб ҳаракат қилишини талаб этадиган ишлар озми! Ўзбекистонда Мирзачўлнинг ўзлаштирилиши, агар ҳукуматлар ўз халқлари учун чиндан ҳам яхшиликни раво кўрсалар, ўз замоналарига муносиб ишлашни истасалар ана шу Мирзачўлдагидек ишларни амалга оширишлари кераклигини кўрсатиб турибди. Африкадаги ва Шарқдаги озод мамлакатлар учун бу энг муҳим проблемадир. Менга айтишларича, Шарқдан келган, ўз умрида кўп нарсаларни кўрган ва жуда кўп воқеаларни бошидан кечирган бир муҳожир Мирзачўлда бўлганида шу даражада ҳаяжонланганки, канал бўйида ўтириб юзига сувни суртган, кишилардан тортинмай юм-юм йиғлаган экан.

Мирзачўл қурғоқчилик ерларда ирригация ва далачилик ишларини қандай олиб боришни кўрсатувчи халқаро мактабга айланди. Бу ерга келиб кетган чет эл делегацияларининг сон-саноғи йўқ. Мирзачўл тажрибасига асосланиб шу нарсани қатъият билан айтиш мумкин: майли, Ер куррасининг аҳолиси кўпаяверсин — Ер уларнинг ҳаммасини боқишга қодир. Бутун дунё бизга боқаверсин. Унинг келажакка бўлган улуғ ишончи шунча мустаҳкамланаверсин!

(Давоми учинчи бетда)

«СЎХ» ХУШХАБАРЛАРИ

300 ТОННА ГЎШТ

Қуёшли республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейи шарафига бошланган умумхалқ мусобақасида актив қатнашаётган совхоз чорвадорлари катта ғалабани қўлга киритдилар: совхоз чорвадорлари давлатга 300 тонна гўшт етказиб бериб, йиллик планни муддатидан олдин бажардилар.

ЯНГИ БИНОЛАР

Сўх қишлоғи йил сайин кўркамлашмоқда. Фақат шу йилнинг ўн ойи давомида 100 дан ортиқ ишчи оиласи янги уйларга кўчиб кирди. 15 та магазин, совхоз марказида катта касалхона қурилиб, ишга туширилди.

«МАЛИКА» ИШҚИВОЗЛАРИ

Ўртоқ Бобомулла Абдусаидов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси ишчилари бу йил «ВИР-338» навли гибрид маккажўхоридан юқори ҳосил етиштирдилар. Улар 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 75 центнердан дон йиғиштириб олишди.

КУЗГИ ШУДГОР

Деҳқонларимизнинг «Ер ҳайдасанг куз ҳайда — куз ҳайдамасанг юз ҳайда» деган ҳикматли сўзига амал қилган совхоз ишчилари ҳосилдан бўшаган ерларни пешма-пеш шудгорлаб, келгуси йилга тахт қилиб қўймоқдалар. Совхознинг М. Горький номли бўлимида 54 гектар ерга кузги буғдой ва нўхат экилди. «Ленинград», «Шарқобод» ва Ленин номли бўлимларда ҳам кузги дон экиш кучайтириб юборилди.

Н. РАУФЖОНОВ.

Судралаётган қурилишлар, ношуд таъминотчилар

Фарғонадаги фуран бирикмалари химия заводида ҳам маҳсулот тайёрланяпти, ҳам янги ускуна ва цехлар қуриб ишга туширилмоқда. Кўпчилик объектлар шу йил ишга туширилиши лозим. Мана, йил ҳам охирлаб қолди. Ишга туширилиши лозим бўлган объектларда аҳвол қандай?

Корхона ҳовлисига кираверишда цилиндр шаклидаги конструкциялар қад кўтариб турибди. Бу объект — дрожже цехи сентябрь ойида ишга туширилиши лозим эди. Аммо асбоб-ускуналар вақтида етказиб берилмаганлиги сабабли қурилиш судраляпти. Тўртта дрожже чанидан фақат иккитаси ўрнатилган, холос. Қурувчилар пойдевор қўйишни ҳам пайсалга солмоқдалар.

Дрожже цехида маҳсулотни қуритиш бўлими ҳам бўлади. Қуритиш бўлимларига ўрнатиш учун Сумск заводидан печь юборилди. Энди иш юришиб кетиши керак эди. Аммо бунинг акси бўлди. Шартнома бўйича печни Сумск заводининг ходимлари Фарғонада монтаж қилишлари лозим эди. Аммо шу завод раҳбарлари айрим узеллар, агрегат ва металларни юборишиб, энди бу ёғи билан бизнинг ишимиз йўқ, монтажни ўзингиз эпларсиз, деган мазмунда нома битиб юборишди. Фарғоналиклар печни ўзлари монтаж қилишга бел боғлашди: ҳозир заводнинг капитал қурилиш бўлимида ҳисоб-китоб қилинмоқда, техник ва молиявий масалалар муҳокама қилиняпти. Шундай қилиб вақт ўтяпти, печ қисмлари эса завод омборларида қалашиб ётибди.

Кислород-водород цехи қурилишида ҳам аҳвол шундай. Даставвал 4 та электролизёр ўрнатиш мўлжалланган эди. Аммо заводда полифурит ва тетрагидрофурит спирти ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйиладиган бўлиб қолгач, цехнинг қуввати етишмай қоладиган бўлди. Шу боисдан кислород ишлаб чиқаришни кўпайтириш лозим. Шунинг учун ҳам завод дирекцияси лойиҳа автори бўлган Ленинград шаҳридаги «Гипрогидролиз» институтига мурожаат этиб, 6 та агрегат ўрнатишга мўлжаллаб цех лойиҳаси тузишни илтимос қилди. Аммо лойиҳачилар завод эҳтиёжига бефарқ қарамоқдалар.

Совутиш корпусида қурилиш ишлари асосан тугалланди. Аммо икки совутиш ускунасининг йўқлиги ишнинг белига тепиб турибди. Тетрагидрофурил спирти тайёрланадиган саноат ускунаси учун 150 атмосфера босимга мўлжалланган реакцион колонналар ва газ сепараторлари лозим. Бу ускуналарни юборишни Ленинграддаги «Большевик» заводи пайсалга солмоқда.

Заводни қураётган асосий пудратчи — 8-трестнинг 11-қурилиш-монтаж бошқармаси (бошлиғи В. Фирсов) 9 ойлик қурилиш-монтаж ишлари планини 95 процент бажарди, холос. Ёрдамчи пудратчи ташкилотлар ҳам дуруст ишламаётганлигини қайд қилиб ўтиш лозим. Электр ускуналари айниқса суст монтаж қилинмоқда. Ўртоқ В. Керневский раҳбарлигидаги участка ишни қизитиб юборгани йўқ. Заводнинг капитал қурилиш бўлими эса монтажчиларни кабель ва электр ускуналари билан вақтида таъминламаяпти.

Завод раҳбарлари сантехникларга ҳам таъна гаплар айтишди. «Узсантехгазмонтаж»нинг Фарғона бошқармаси ҳам (бошлиғи И. Солодский) масъулиятни чуқур ҳис этиб ишлаётгани йўқ.

Фуран бирикмалари химия заводи — Фарғонадаги йирик зарбдор қурилишлардан бири. Саноат область партия комитети, шунингдек завод ва қурилиш ташкилотларининг партия комитетлари қурилиш суръатларини оширишга асосий эътиборни қаратишлари лозим.

В. ПРИШЧЕПА,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар постининг аъзоси.

КЎМАКДОШЛАР

(МУХБИРЛАР ХАТЛАРИДАН)

— Эрта тонг. Енгил шабада ғир-ғир эсади. Зуҳра юлдузи ҳамон пахтазорга кулиб боқяпти. Ҳаммаёқ жимжит. Фақат пахтазор қўйнида студентларнинг ёқимли ашуласи-ю, ҳазил мутойибалари бу жимликни бузиб турибди. — деб ёзади Ҳ. Салимов. — Бухоро Давлат педагогика институтининг студентлари ҳам долзарб кунларда пахтакорларга яқиндан ёрдамлашмоқдалар. Айниқса агробиология факультетининг студентларидан ҳамма хурсанд. Улар Ромитан районидаги «Ромитан» совхози ишчиларининг олқишига сазоворлар. Миришкор студентлар Улуғ Октябрь байрамининг 47 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар.

Тошкент Давлат педагогика институтининг 2 мингдан ортиқ студенти Сирдарё области далаларида пахта теришяпти. Институтнинг Ҳ. Муҳамедова, С. Усмонова, Т. Авазова, Ғ. Жўраев, Б. Ғаффоров каби юзлаб чевар студентлари ҳар куни «Пахтаорол» совхози хирмонига 130-160 килограммдан «оқ олтин» тўкишяпти. Студентлар республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллиги байрамига муносиб меҳнат тўёнаси тайёрлаш ниятидалар. Бу ҳақда Қ. Шаропов, Э. Салаев ва С. Эргашев ўртоқлар қувонч билан ёзадилар.

М. Неъматов, И. Гамолин ва Ҳ. Ходжиев ўртоқлар редакцияга йўллаган хатларида эса республикамизнинг 3 миллион 600 минг тонналик хирмонига ўз улушларини қўшаётган Тошкент Давлат Университети, Электротехника-алоқа институтининг пешқадам студентлари ҳақида ҳикоя қиладилар.

Пахта бойлигимиз. Буни яхши англаган мактаб ўқувчилари ҳам дарсдан бўш вақтларида ва дам олиш кунлари колхозчи ота-оналарига кўмаклашмоқдалар.

— «Совхозимиз хирмонига 250 тонна «оқ олтин» тўкамиз!» — Қарши районидаги Мичурин номли 26-мактаб ўқувчиларининг аҳди шундай. Улар ҳозиргача «Партия XXII съезди» совхози далаларида 200 тоннадан ортиқ пахта тердилар. Меҳнатсевар ўқувчилар сўзларининг устидан чиқадилар, — деб ёзади шу мактабнинг ўқитувчиси ўртоқ Б. Сайфиев.

Газетхонлардан Э. Матёқубов (Қорақалпоғистон АССР), Ҳ. Назирқулов, С. Йигиталиев (Андижон), Б. Аҳмедов (Сурхондарё) ўртоқларнинг хатларида ҳам «оқ олтин» хирмонимизга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётган ёш пахтакорлар ҳақида қалам тебратилади.

Марҳамат районидаги Рустамов номли 41-мактаб ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадасининг аъзолари «Ўзбекистон» колхозининг 10 гектар ерига чигит экиб, ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил йиғиштириб олишга аҳд қилган эдилар. Куни-кеча ана шу бригаданинг бошлиғи ўртоқ Имомовдан ёш пахтакорлар ваъдаларига вафо қилганлари ҳақида хушхабар олдик. Улар гектаридан камида яна 8 центнердан «оқ олтин» олиш ва ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказиш мажбуриятини олганлар. Худди шундай хушхабарни Янгийўл районидаги Охунбобоев номли 63. мактаб ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаси аъзоларидан ҳам олдик.

Фарғоналик У. Абдуллаев, Қ. Турсунов, Ш. Эҳсонов, қашқадарёлик Н. Қурбонов, андижонлик Т. Мирзаев, бухоролик Т. Мақсудов, сирдарёлик А. Муҳамедов, С. Умаров, тошкентлик А. Ким, А. Богданов, Н. Кенжабоев ўртоқларнинг хатларида ҳам улкан хирмонимизга ўз улушини қўшаётган чеварлар меҳнати улуғланади.

Хатларингизга ЖАВОБ берамиз

ЧЕТЛАТИЛДИ

Навоий ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети хабар беради. Редакциядан юборилган «Раҳмсиз ота» сарлавҳали хат юзасидан ўтказилган текшириш натижасида қуйидагилар аниқланди.

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг бригада бошлиғи Норқул Исломов хотин-қизларнинг ҳуқуқини паймол қилиб келган, ўз фарзандларига ғамхўрлик қилмаган, уларга моддий ёрдам бермаган. Исломовнинг совет кишиси қиёфасига тўғри келмайдиган хулқ-атвори жамоатчилик йиғилишида муҳокама қилинди. Колхоз правлениеси Исломовни бригадирликдан олиб ташлади. Уни жиноий жавобгарликка тортиш масаласи билан район прокурори шуғулланади.

МАНМАНЛИК ОҚИБАТИ

«Кўндала» совхози ишчилар кооперациясининг раиси Парда Тошмуродов хизмат мансабини суиистеъмол қиляпти, савдо хизматини яхшилаш чораларини кўрмаяпти. У ўз атрофига айрим лаганбардор, эгри қўл кишиларни тўплаб олиб, камёб саноат молларини ортиқ баҳода пуллатяпти, шахсий бойлик тўплаяпти. Чироқчи район матлубот жамиятининг раиси Ражабов, Қашқадарё область матлубот жамияти правлениеси раисининг кадрлар бўйича ўринбосари Нусуров турли йўллар билан Тошмуродовга ҳомийлик қиляпти.

Ишчилардан олинган хатда ана шундай дейилган. Редакция хатни Ўзбекистон матлубот жамиятлари союзи («Ўзбекбирлашув») правлениесига юборди ва тегишли чора-тадбир белгилашни илтимос қилди. Олинган жавобда бундай дейилади:

Текширишда ишчиларнинг хатида келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Қашқадарё область матлубот жамиятига П. Тошмуродовни дарҳол ишдан олиш топширилди. Область матлубот жамияти правлениесига Ражабов ва Нусуровларнинг ножўя хатти-ҳаракатини муҳокама қилиш топширилди.

РАИСНИНГ ҚИЛМИШЛАРИ

Редакция Каттақўрғон бошқармасидаги Навоий номли колхоздан ана шундай сарлавҳали хат олди. Унда бундай дейилади.

Колхоз раиси Жўрақулов турли йўллар билан колхоз мулкини талон-торож қиляпти, сохта ҳужжатлар тузиб, жамоат кассасига чанг уряпти. Ем-хашак жамғаришда кўзбўямачиликка йўл қўйилганлиги туфайли чорва моллари нобуд бўлмоқда. Бу ерда қишлоқ хўжалик артели Устави қўпол равишда бузилаётир.

Унда келтирилган фактларни текшириб, тегишли чора кўриш учун редакция хатни Самарқанд область партия комитетига юборди.

— Текширишда хатда келтирилган фактлар тасдиқланди, — дейилади область партия комитетидан олинган жавобда, — юқорида баён этилган жиддий нуқсонларга йўл қўйгани учун Жўрақулов колхоз раислигидан олиниб, партиядан ўчирилди. Ферма мудири А. Собиров ишдан бўшатилди, тергов материаллари прокурорга оширилди.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

НАСРУЛЛО АБАДИЙ БАРҲАЁТ

Н- қисм солдатлари осойишта уйқуда ётардилар. Қисм яқинидаги пахта ғарамига ўт тушганлиги ҳақидаги хабар уларни дарҳол сафга чизди.

— Ҳар ким ўтни ўчиришга ҳаракат қилсин! Ватан, халқ шарафи, совет солдатининг бурчи шунга ундайди! Олға!

Турли миллат фарзандларидан ташкил топган қисм довюраклари ўт чиққан томонга отилдилар. Юзлаб қўллар терган, қанчадан-қанча кишиларнинг пешана тери тўкилган «оқ олтин» куярди! Йўқ, халқ меҳнатини, Ватан бойлигини офатдан асраш, қудратимиз етади бунга! Ўзбекистонлик Насрулло Жамолов буни айниқса чуқур ҳис этарди. Ахир, Қашқадарёнинг Яккабоғ районидаги «Кўкабулоқ» совхозида туғилиб, у пахтазорларда она сути билан «оқ олтин» нафасини эмган йигит эди-да! Қарши механизация билим юртини битирган Насрулло эл фахри ва бахти жилоланган пахтанинг қадрини, унга кетган меҳнатнинг қимматини жуда юксак ҳис этарди. Шунинг учун ҳам ҳаммадан олдин ғарам ёнига етиб келди. Ловуллаган олов шлангдан сув сепаётган Насруллога қизил тиллаларини чўза бошлади. Лекин жанговар машқларда чиниққан, ўзининг эпчил ва ақлли ҳаракатлари билан бир неча марта тақдирланган йигит бу ерда ҳам бўш келмасди. Ўтнинг силжишига йўл қўймасди. «Ҳозир ўртоқларим келади. Сени силжитмаслик у ёқда турсин, чекинишга мажбур этамиз, чекинишга!» дерди у. Ўт илон мисли ер бағирлаб у томон силжирди. Йигит ғарам атрофида қисмдошларининг овозини эшитди. Улар ҳам ёппасига ҳужумга ўтишди.

— Энди ҳам чекинмай кўрчи! — Насрулло ўтга сув сепаётганда қўллари бўшашиб, шланг тушиб кетди. У энгашган эди, қаддини тиклай олмай қолди. Шамол гувиллаб, йигитнинг устига олов ёпирилди.

Йигит киприклари куйган кўзларини юмди, юмди-ю, афсус, бошқа очмади.

Ўт ўчирилди. Қисм саф тортди. Солдатлар бир-бир йўқланди. Фақат Насрулло Жамоловнинг янгроқ овози эшитилмади. Лекин у шу ерда турган ҳамманинг қалбида ҳайқирарди, уларни қаҳрамонликка ундарди. Тонг билан унинг номи бутун Нахичеван Автоном Республикаси, Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси қалбига кўчди. Унга Озарбайжон ССР Олий Совети Президиуми «Ўтни ўчиришдаги жасорати учун» медалини бериш тўғрисида фармон чиқарди.

Эл-юрт бойлиги йўлида жон фидо қилган қаҳрамон Насрулло Жамолов кишилар қалбида ҳамиша барҳаёт яшайди.

Б. ҚУРБОНОВ,
Ҳ. ЗОҲИДОВ,
М. ХОЛБУТАЕВ,
М. ТУРДИЕВ.

Н- қисм солдатлари.

11 НОЯБРЬ, 1964 ЙИЛ
№ 262 (12.916).

ПАХТА КАРВОНИ МАНЗИЛГА ЯҚИНЛАШМОҚДА

КАТТА ҲИССА

Ҳ. ҚОДИРОВ,
Избоскан бошқармаси партия комитетининг секретари.

Избоскан пахтакорлари давлат омборларига 83 минг тонна «оқ олтин» топшириб, она-Ватанга ғалаба рапорти бердилар. Қарийб 30.5 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27,5 центнердан ҳосил кўтарилди.

Бу муваффақият осонлик билан қўлга киритилмади. Баҳорда об-ҳаво анча ноқулай келиб, қийинчиликлар туғдирди.

Аммо азамат колхозчилар, совхоз ишчилари бундай қийинчиликларни мардонавор меҳнат билан енгдилар.

Етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олишга пухта тайёрлик билан киришиб, теримни уюшқоқлик билан ўтказдик. Ҳамма куч теримга сафарбар қилинди. Коммунист ва комсомолларнинг теримда актив иштирок этиши, авангардлик роли таъминланди. Мавсумнинг дастлабки кунидоноқ кўпминг килограммчилар ҳаракати авж олиб кетди. Бу ҳаракатга 6 мингдан кўп теримчи қўшилди. Уларнинг ҳар бири кунига 150-250 килограммгача пахта терди.

Бу йил «зангори кема»лар бизга чинакам мададкор бўлди. Пахтазорларимизда ҳар куни 260-270 терим агрегати унумли ишлаб турди. Бункерлардан ҳозиргача 17 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» тўкилиб, машина терими плани 103 процент бажарилди.

Ж. Ҳожиев, Ф. Собиров, Ш. Жакбаров, А. Алижонов, М. Сайдуллаев, У. Қурбонов каби моҳир механик-ҳайдовчиларимиз 110-150 тоннадан пахта тўкиб, терим машиналарининг қудратини намойиш қилдилар.

Районимизда пахта тайёрлаш планининг муддатидан олдин бажарилишига илғор хўжаликлар ва бригадалар катта ҳисса қўшдилар. Ҳозиргача 14 колхоз, 8-пахтачилик совхози ва 230 бригада социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширяпти.

Қўлга киритган ютуқларимиз чакки эмас. Лекин бу муваффақиятлар биз учун чегара бўлолмайди. Ҳали бошқармадаги 8 колхоз ва кўплаб бригадалар пахта тайёрлаш планини бажарганича йўқ. Далада ҳосил кўп. Шу имкониятларни ҳисобга олиб республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейигача яна 3 минг 700 тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилдик.

ҲИММАТИНГИЗГА БАЛЛИ!

Мамажон ота Бозоров ишлаётган бригадага кун қиёмга етганда келдик. Кенг пахтазор. Машина теримига мослаб ўстирилган серҳосил ғўзалар гўё қулоғига сирға таққандай. Чаноқлардаги «оқ олтин» дурдоналари кўзни қамаштиради. Катта пайкалда тўртта «зангори кема» сузиб юрибди. Уларнинг бирини Мамажон ота бошқаряпти.

Иш жуда қисталанг. Теримчиларнинг ҳам, механик-ҳайдовчиларнинг ҳам қўли-қўлига тегмайди. Улар ҳар бир минутни ғанимат билиб, кўпроқ пахта териш, хирмонга барака киритиш пайида. Мамажон ота билан тушки дам олиш вақтида суҳбатлашдик.

— Механизаторлик қила бошлаганимга, — деди у кексаларга хос вазминлик билан, — 30 йилдан ошди. Аввал оддий тракторчи, сўнг эса 14 йил трактор бригадасининг механиги бўлиб ишладим. Ёшим 67 да. Пенсиядаман. Аммо пенсионерман деб қўл қовуштириб ўтиришни ўзимга эп кўрмадим. Колхоз правлениесидан битта «ХВС» беришни илтимос қилдим. Барака топкурлар сўзимни ерда қолдиришмади. Бошқа кексалар каби қўлда озми-кўпми пахта теришим ҳам мумкин эди. Лекин машинага нима етсин. Мана, кўриб турибсизлар, бошқа механик-ҳайдовчилар қатори пахта теряпман.

Ота мавсумда 150 тонна пахта теришга сўз берган эди. Ваъдасининг устидан чиқиб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейи шарафига яна 30 тонна пахта териш мажбуриятини олди.

Ҳимматингизга балли, Мамажон ота.

С. МИРЗАЕВ,
Марҳамат бошқармасидаги Энгельс номли колхоз.

БЕКОБОДЛИКЛАР ҒАЛАБАСИ

М. НУЪМОНОВ,
Бекобод бошқармаси партия комитетининг секретари.

Бекобод фақат Тошкент областидагина эмас, балки республикада ҳам энг қолоқ, кам ҳосилли бошқармалардан бири ҳисобланар эди. Ишлаб чиқариш бошқармаси, бошқарма партия комитети, колхозларнинг правлениелари, совхозларнинг дирекциялари ва партия ташкилотлари бу йил ана шу қолоқликка барҳам бериш, пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан бир қатор тадбирларни амалга оширдилар. Натижада бошқарма планни муваффақиятли адо этди. Давлатга 41065 тонна пахта сотилди. Бу, ўтган йилнинг шу муддатигача тайёрланган пахтадан 4460 тонна кўпдир.

Бошқарма хўжаликларида тузилган хўжалик ҳисобида ишловчи комплекс механизациялашган звенолар ва бригадалар ҳосилдорликни ошириш ва йиғим-терим суръатини тезлаштиришга имкон берди. Колхоз ва совхозларда бу йил 477 та ана шундай звено ва ўнлаб бригадалар ташкил этилган эди. Бу бригада ва звеноларнинг ҳаммасида план қисқа муддат ичида бажарилиб, ҳозир социалистик мажбурият ҳисобига пахта тайёрланмоқда. Ленин номли колхознинг Абдубашар Усмонов бошлиқ звеносида ҳозиргача ҳар гектар ердан 42 центнердан пахта териб олинди. Шу колхознинг Қулчи Бозорбоев ва Адолат Рўзматова, «Чаноқ» совхозининг Назар Валиев, Ортиқ Усенов, 1-«Далварзин» совхозининг А. Абдуназаров, 3. «Далварзин» совхозининг Тўлаган Қўшмуродов, «Победа» колхозининг Хушвақт Эгамбердиев ўртоқлар бошлиқ ва бошқа бир қатор звеноларда ҳар гектар ердан 30 центнердан ошириб пахта олинди.

Планнинг бажарилишида механизаторлар катта роль ўйнадилар.

Ҳосил йиғим-терими давом этмоқда. Бошқарма пахтакорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги шарафига давлатга яна 2000 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

ЯНА 1700 ТОННА

УРГАНЧ, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Янгиариқ бошқармасидаги Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари 2243 гектар ердан давлатга 6200 тоннадан ортиқ пахта сотиб, йиллик планни ошириб бажардилар.

Шунингдек, бошқармадаги «Октябрь 40 йиллиги», «Ленинград», Хива бошқармасидаги Свердлов номли колхозлар ҳам йиллик планни ошириб бажариб, ҳозир мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

ДАСТЛАБКИ МАРРА

Ҳ. МАМАЖОНОВ,
Марҳамат бошқармаси партия комитетининг секретари

Бошқармамиз пахтакорлари давлатга пахта сотиш йиллик планини муддатидан илгари муваффақиятли адо этдилар. Ватан омборига 66660 тонна «оқ олтин» тўкилди.

Йиғим-терим даврида бошқарма хўжаликлари даласида 174 та терим машинаси унумли ишлади. «Зангори кема»лар бункеридан 11 минг тонна пахта тўкилди. Машина терими плани 106 процент бажарилди. Ильич номли колхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, республикада хизмат кўрсатган механизатор Мамажон Дадажонов шу кунгача ўз машинаси бункеридан 360 тонна «оқ олтин» тўкди. СССР Олий Советининг депутати, республикада хизмат кўрсатган механизатор Маннон Жалолов эса 280 тоннадан ортиқ пахта терди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мўттихон Жумабоева, шунингдек Ҳайдар Умаров, Обид Акбаров, Мамарасул Сиддиқов, Толиб Хўжаев, Эргаш Авлиёев ўртоқлар каби моҳир механик-ҳайдовчилар ҳам баракали меҳнат қилишди.

Шуни қувонч билан қайд қилиш кераки, давлатга 8050 тонна пахта сотиб, йиллик пахта тайёрлаш планини барвақт бажарган ва ҳозир социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшираётган машъал «Правда Востока», шунингдек «Коммунизм», «Социализм», Свердлов номли, «Победа», «Партия XX съезди», Ленин номли, «Қизил Ўзбекистон» колхозларининг пахтакорлари бошқармада планнинг бажарилишига катта ҳисса қўшдилар.

Дастлабки марра эгалланди. Аммо пахтакорларимиз яна бир жиддий синовдан ўтишлари, давлатга пландан ташқари 3000 тонна пахта сотиш юзасидан олган мажбуриятларини ҳам бажаришлари зарур.

ЭНГ ЮҚОРИ ҲОСИЛ

И. НАБИЕВ,
Наманган бошқармаси партия комитетининг секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Наманганликлар республикамизнинг улкан хирмонига 70 минг 850 тоннадан ортиқроқ «оқ олтин» тўкдилар. 24 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олинди. Бу — ҳосилдорлик жиҳатидан Андижон областида энг юқори кўрсаткичдир.

Бошқармадаги 20 та пахтачилик колхозидан 14 таси пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин бажариб, ҳозирги пайтда мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда. Машъал «Ленинград» колхозида 1960 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 31 центнердан, «Москва» колхозида 1300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан, Димитров номли колхозда 32,8 центнердан, Карл Маркс номли колхозда 32 центнердан ҳосил олинди. Бу хўжаликларнинг илғор пахтакорлари ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказиш учун астойдил курашмоқдалар.

Бошқармадаги ҳамма хўжаликларда бригадалар тажрибали агроном ва механизаторлар билан мустаҳкамланди. Бригадаларда социалистик мусобақа ва унинг олий формаси бўлган коммунистчасига ишлаш ҳаракати авж олдирилиб юборилиши айниқса яхши натижаларга олиб келди. 370 бригададан 221 тасида пахта тайёрлаш плани бажарилди.

Бошқармада машинада пахта теришга бу йил алоҳида эътибор берилди. Бу соҳадаги план бажарилди. Сайфиддин Бадриддинов, Қўчқор Мўминов, Наби Холиқов, Салоҳиддин Умаров, Эргаш Йўлдошев ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исоқжон Эгамбердиев каби ажойиб дала гвардиячиларининг ҳар бири 110-170 тоннадан пахта терди.

Муваффақиятларимиз катта. Биз бу муваффақиятларни янада кўпайтирамиз. Далада ҳали ҳосил кўп. Унинг бир граммини ҳам қолдирмай териб олиб, давлатга топширамиз. Ўзбекистон ССР ва Ўзкомпартиянинг шонли 40 йиллик тўйини Ватан хирмонига яна 3 минг 500 тонна «оқ олтин» тўкиб, ҳосилдорликни район бўйича 32 центнерга етказиш билан кутиб оламиз. Наманган пахтакорларининг аҳди ана шундай.

ҚИСҚА САТРЛАР

Фориш бошқармасидаги «Қизилқум» совхозида моллар туёғини кўпайтириш плани бажарилди.

М. Икромов.

●

Пастдарғом районидаги «Улус» совхозининг бешинчи фермаси ходимлари уч йилга етадиган миқдорда ем-хашак жамғариб қўйдилар. Ҳозир фермада қўйлар сунъий усулда қочирилмоқда.

Н. Бўриев.

●

Учқўрғон бошқармасидаги хўжаликларда экинлардан бўшаган ерлар пешма-пеш шудгор қилинмоқда. «Москва» ва «Коммуна» колхозларининг механизаторлари П. Асқаров, А. Мирзабоев ўртоқлар кунига 8-8,5 гектардан ерни ҳайдамоқдалар.

У. Раҳматуллаев.

●

Фарғона область, Киров районидаги Киров номли совхознинг дончилик бригадаларида буғдой ўрнига экилган маккажўхоридан мўл ҳосил олинди. Илғор бригадалар гектаридан 78 центнерга етказиб маккажўхори дони олдилар.

А. Тошпўлатов,
Р. Омонов.

ПАХТАНИНГ ОЙДИН ЙЎЛИ

(Боши иккинчи бетда).

ЯНА ТАРИХГА қайтмоқчиман. Гап халқлар тақдири ҳақида борганда ўтмиш ва ҳозир бир-бирига киёс қилинадиган муқаррар бир нарсадир. Биз ўтмиш тарихи ҳақида гапирганда энг аввало омманинг тарихини назарда тутамиз.

Қадимий ўзбек маданияти ўзининг ажойиб ютуқлари билан азалдан ҳам машҳур. Ўзбеклар Ўрта Осиёда тенги йўқ ирригатор, деҳқон сифатида танилган. Ўзбек меъморлари фусункор Самарқанд ва Бухорони бунёд этдилар. Ўзбек халқи орасидан ўрта асрнинг машҳур астроном-олими Улуғбек, абадий барҳаёт Алишер Навоий етишиб чиқди. Кейинчалик демократ шоир ва ёзувчиларнинг бутун бир авлоди етишиб чиқдики, улар орасида Муқимий ва Фурқат каби улкан адиблар бор. Буларнинг ҳаммаси ўзбекларнинг маданияти, фани, санъатига тааллуқлидир, буларнинг ҳаммаси ўзбек халқининг миллий хазинасидаги дурдоналардир.

Агар биз халқ оммасининг тарихига назар ташласак, ҳеч бир ерда кишиларнинг турмуши революциядан олдинги Туркистондагидек оғир, машаққатли бўлмаганлигини кўрамиз. Туркистон социал ва миллий зулм энг авжга чиққан жой эди: чоризм зулми, катта ер эгаларининг мислсиз эксплуатациялари, ислом динининг жаҳолатпарастлиги, ёппасига саводсизлик, очлик ва касалликлар — ҳамма-ҳаммаси ана шу ерда тўпланган эди. Узоққа бормай эскилик билан янгилик юзма-юз тўқнашган 20-йилларни олиб қарайлик.

Тошкент киностудиясида ўша йиллар акс эттирилган, авайлаб сақланаётган кинокадрларни кўриш мумкин. Бу нодир ҳужжатлардир. «Тилсиз» кино кишини ҳайратга соладиган ҳаққоният ва революцион ҳарорат билан ўша йилларнинг воқеасини ҳикоя қилади. Бу нарсаларни ҳозир кишилар тушларида ҳам кўра олмайдилар. Лекин биз уларни ҳеч қачон унутмаслигимиз зарур.

АНА БУХОРО, бир вақтлар жаҳонга довруғ солган жилвагар Бухоро. Минора ва мачитлар, мадраса ва нураган устунлар, ифлос, эгри-бугри кўчаларда увада кийимларга бурканиб юрган кишилар. Сарсон-саргардон юрган дарбадарлар. Тиланчи ва дарвешлар. Гадой болалар. Уларнинг юзларида ҳам очлик ва даҳшат аломати акс этган.

Кино экранида: «Бухоро атрофида 26 ўлик шаҳар бор» деган ёзувлар кўзга ташланади. Бу 26 та жуда ҳувиллаган қабристондир, у ерда ўн минглаб мозорлар бор. Уларнинг ҳаммаси бир-бирига ўхшайди.

Экранга «энг баланд минора» деган сўзлар тушади. Бу чиндан ҳам шаҳардаги энг баланд — сув башняси бўлиб, уни яқиндагина шаҳар Совети қурган. Совет ҳокимияти Бухорода ўзининг биринчи иншоотини қуриш ва халқни сувсизлик балосидан, офатидан халос этиш учун озмунча иш қилдими! Шаҳарда ичиладиган бирдан-бир сув манбаи — ҳовузни кино ленталарида кўрасиз. Мешкоблар теридан ясалган мешларни елкаларига ортиб, шаҳар бўйлаб сув таркатиб юрадилар. Улар ҳолсиз оёқларини зўрға судраб кўчаларни кезар, аҳолига ифлос сув бўлишар эдилар.

САМАРҚАНД. Яна миноралар, қасрлар ва нураган пештоқлар. Яна ўша қашшоқлик, очлик, чанг кўчалар. Энди бу ерда кишилар харобазорларни тозалаш учун биринчи коммунистик шанбаликка чиқдилар. Лекин эскилик ҳали ҳам кучли, у ҳали ҳам орамиздан кетгани йўқ. Сўфи шаҳар минорасига чиқиб, худо инъом этган янги кун бошланганлигини чинқириб маълум қилади. Мачит ҳовлисида оқ саллаликлар бошини саждага қўйяпти. Минг-минглаб номозхонлар саллаларининг пешини ерга тегизиб сиғинадилар, ўринларидан турадилар, яна букиладилар. Биз итоаткорлик билан эгилган кишиларни кўрамиз. Шунда жон-жаҳдинг билан ҳайқиргинг келади: «Ўринларингиздан туринглар, ахир! Қаддингизни ростлаб, атрофга боқинг. Сизлар революция учун кераксиз, сизларни оёққа турғазиш учун революция курашмоқда. Унга сизларнинг қўлларингиз, кўзларингиз, сизнинг меҳнат қилиш қобилиятларингиз зарур. Ақл-ҳушингизни йиғиб олинг, сиз кимларга таъзим қиляпсизлар, нега қиммат баҳо вақтни бекорга ўтказяпсизлар. Бу вақтларни революцияга бағишланг!» Лекин улар сизнинг қалбингиздан чиққан нидони эшитмайдилар, яна букилиб саждага бош эгадилар.

Кино ленталари бизни эски Тошкент, Хива, Хоразм, Ўшга етаклайди. Фарғонада биринчи Кампирравот тўғони қурилмоқда. Арава, белкурак, замбил ва кетмонлар кўзга ташланади. Ҳозир ҳам хизмат қилаётган бу тўғон қўл кучи билан қурилган эди. Тўғон дамбасига қизил байроқ қадалган ва араб ҳарфлари билан ёзилган ичкилобий шиорларни кўрасиз.

Ҳали далаларимизга трактор чиқмаган эди. Ерлар омоч билан ҳайдаларди. Деҳқонлар қўлида кетмон. Ерлар унумсиз. Қишлоқ йўлларида устига пахта ортилган эшаклар юради. Қандайдир бир шаҳарни кўрасиз. Хоразм бўлса керак. Қиш. Сариштасиз бозор. Деҳқонлар ўзлари етиштирган бир пуд-ярим пуд пахталарини увада қопларда сотмоқдалар. Уларнинг эгниларида йиртиқ яхтак, бошларида қалпоқ, совуқдан дириллаб ўтиришибди. Харидор йўқ. Улар атрофдаги ҳамма нарсага маъюс, ғамгин, эътиборсизлик билан тикиладилар.

Қизил Армия халқ эркинликка чиқсин, кишилар инсондек яшаш ҳуқуқига эга бўлсин дея жанг қилмоқда. Кино ленталарида Туркистонда биринчи қизил командирлар тайёрлаш воқеасига бағишлаб ўтказилган намойиш акс эттирилган. Намойишдан сўнг улар босмачиларга қарши курашга жўнаб кетадилар...

Экранда намойишчилар ғалаёни, минбардаги нотиқларнинг ҳаракатлари кўриниб туради. 8 март. Хотин-қизлар паранжиларини гулханларга ташламоқдалар. Бой суд қилинмоқда. Ер-сув ислоҳоти. Деҳқонлар қоғозга қўл қўйиш ўрнига бармоқларини босадилар. Кўчалардан биринчи марта қизил галстук таққан оёқяланг кашшоф болалар бораётир. Мактаблар очилмоқда. Матлубот кооперациялари очилмоқда. Ёш ўзбек қизлари — бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг аъзолари рақсга тушмоқдалар.

Биз 20-йиллардаги Туркистоннинг бу табаррук ёдгорликларини кинорежиссёр, ўзбек ҳужжатли киносининг атоқли устаси Малик Қаюмов билан бирга кўрдик.

— Буларнинг ҳаммасини қайта монтаж қилиб, янги плёнкага кўчириш керак, — дейди у. — Ҳамма кинотеатрларда намойиш қиламиз. Қандай бўлса халққа ҳам шундайлигича кўрсатамиз. Бу ерда изоҳнинг ҳожати йўқ. Ҳар бир киши буни тушунади ва ўзича мулоҳаза қилади. Ахир булар тарихнинг ҳаққоний ҳужжатлари-ку.

... Ўзбекистонда индустриал Олмалиқ йўқ эди. Ҳозир у бор Чирчиқ, Ангрен, Оҳангарон, Бухоро—Урал газ қувури ва бошқа кўпгина нарсалар йўқ эди. Ҳозир улар бор. Бу рўйхатни давом эттиравергансангиз чўзилиб кетаверади.

Биз конда ҳам бўлдик. Тор сўқмоқлардан қояларни қиялаб ўтиб тоғ чўққиларига кўтарилар эканмиз, чакалакзорлар ва янтоқзорлар оралаб қаёққа бораётганлигимизни англамай турдим. Бехосдан чуқур жар ёқасида тўхтаб қолдик. Тоғлар орасида шу пайтгача ҳеч кўрилмаган кон карьери намоён бўлди. Ҳавза жуда чуқур, катта эди. Карьер остидаги экскаваторлар ва пармалаш машиналари худди ўйинчоқлардек бўлиб кўринарди. Бу ердан очиқ усулда мис-молибден рудалари қазиб олинади. У электровоз-поездларда тўхтовсиз ташилади.

Ана шу баландликдан шаҳар кафтда тургандек яққол кўринади. Биз ҳозиргина меъморчиликнинг янги ютуқлари асосида қурилган бу навқирон шаҳар кўчаларида, хиёбонларида юрган, у билан фахрланган эдик. Бу — Олмалиқ. Шаҳарнинг орқасида кон-руда ва металлургия корхоналарининг трубалари осмонга бўй чўзиб турибди. У ерда машиналарнинг мускуллари тобланмоқда.

Мен ҳайрат билан боқиб, унинг жамолига тўя олмадим. Уфқда балқиб турган қуёш ана шу улкан карьерга сиғиб кетадигандек туюларди. Мен ҳамроҳларимдан, комбинат ишчиларидан:

— Илгари бу ерда нима бўлган эди? — деб сўрадим.

— Тоғлар, — жавоб беришди улар. — Ана ўшалардай иккита тоғ бор эди. Бу тоғлар Қалмоққир деб аталарди. Ҳозир фақат номигина қолди. Қалмоққир кони.

— Тоғ бор эди, худди тутундек йўқ бўлиб кетди, — деди конларга ўйчан боқаркан ҳамроҳларимдан бири.

Ҳақ гап. Тоғ йўқолди. Илгари фақат эртаклардагина тоғлар йўқоларди. Лекин мен, тоғлар тутундек йўқолди, деган иборага қўшила олмайман. Йўқ. Бу тоғлар ўзининг бутун улуғворлиги билан, лекин бошқа бир формада — ўзгарган ҳолда кишиларга хизмат қилмоқда. У тоғлар энди металларда, машиналарда, ҳайкал ва ракеталарда яшамоқда. Бу тоғлар ўлгани йўқ, бу тоғлар изсиз йўқолгани йўқ. Худди шунингдек, деб ўйладим мен, тарихнинг революция учун сарфланган кучлари ҳам ўлмайди, йўқолмайди, ҳамиша барҳаёт. Улар халқ яратган ҳар бир ишда, халқ эришган ҳар бир ғалабада, келажакда халқ эришадиган ҳар бир ютуқларда яшайди.

ҲОЗИРГИ Ўзбекистонга, Қирғизистонимга, Тожикистон ва Туркманистонга назар ташласам, Октябрни, коммунистлар партиясини, Ленинни минг бор шарафлагим келади. Шу йиллар ичида Ўрта Осиё ҳаётининг барча соҳаларида туб ўзгаришлар юз берди. Энг ҳаяжонли ўзгаришлар эса кишилар тақдирида ва меҳнатда юз берди — бу чинакам революцион ўзгаришлардир.

Фарғона қадимдан пахтаси билан машҳур. «Фарғоча» деганда кўз олдингга оқ пахта келади. Ярим ҳазил, ярим чин қилиб фарғоналик болаларнинг тили «она» ва «пахта» деб чиқади дейишади. Лекин ҳар бир грамм пахтанинг қадрига фақат деҳқонларгина етадилар. Кетмон билан пахта етиштирилarди, деҳқон пахта устида баҳордан-баҳоргача белини букиб меҳнат қиларди. Терим вақтида эса пахта ҳосилининг ҳаммаси инсон қўлидан ўтарди. Қадимги Фарғона бутунлай азоб-уқубатли кетмонга асосланган эди. Пахтакор деҳқоннинг қарзи эса революциядан олдинги Фарғонада 20 миллион сўмни ташкил этарди.

Бизнинг кунларимизда пахтакорнинг меҳнати бошқача бўлиб қолди. Масалан, Андижондан унча узоқ бўлмаган «Савай» совхозида ҳосил йиғиб-териб олинмоқда. Бу ерда пахтазорлар 5550 гектар. Шунча майдондаги ҳосилни йиғиб-териб олиш учун бир неча минг теримчи керак бўларди. Бу ерда эса даладан бирма-бир айланиб кўринг, битта ҳам теримчини учратмайсиз. Бунинг ўрнига 204 та вале терим машинаси гуриллаб пайкалларни ларзага солмоқда. Ҳосилдорлик эса гектарига 34 центнердан. Пахтани 108 трактор прицепи ва 70 автомашина ташиб турибди. Ўтган йили терим 20 кунда тугалланди, бу йил эса 18 кунда тугаллашни кўзлашмоқда.

Рост, пахтани қўлда теришдан ҳали ҳам воз кечмаган баъзи қўшни хўжаликлар теримни одатдагидан роса бир ой кейин бошлайдиган «Савай» совхозига ҳадиксираб қарашди. Чиндан ҳам журъат жуда катта. 30 кунгача теримни бошламай туриш ҳазил гап эмас. Ҳатто яхши ният билан тунда «Савай» совхозининг ёш директори Саримсоқовнинг олдига келиб, уни кўзингни оч деб огоҳлантирганлар ҳам бўлди. Лекин бошқа ҳамма ишлар қатори машина терими пахтанинг тўла етилишини ва ҳосилнинг мўл бўлишини таъминлай олишини ана шундай кишилар ҳам яхши тушуниб олишди. Эндиликда областда пахта териш техникаси етишмай қолди, «Сельхозтехника»га терим машинаси келса — талаш бўлиб кетяпти.

Совхоз директори ёш агроном Саримсоқовнинг отаси пахта тозалаш заводининг ишчиси бўлган, умр бўйи пахта тойларини елкасига қўйиб ташиган. Ўғли эса совхоз ишлаб чиқаришининг омилкор ташкилотчиси, «Савай» областда биринчи бўлиб пахта етиштиришни комплекс механизациялаштирди.

Фарғона водийсининг машҳур механизатори Маннон Жалоловнинг тақдири ҳам худди шундай. У ҳам пахта тозалаш заводи ишчисининг ўғли, отаси 25 йил заводда юк ташиган. Жалолов машина билан мавсумда 200-250 тоннадан, яъни 70-80 теримчи бутун мавсумда терадиган пахтани термоқда. У қишлоқ хўжалик институтида сиртдан учинчи курсда ўқияпти. Ҳозир Жалолов ўзининг ажойиб механизаторлар бригадаси билан Марказий Фарғонада янги ерларни ўзлаштирмоқда. Фарғоналик бошқа бир механизатор — тўрт қаторли «Пахтакор» машинасида мавсумда 310-350 тоннадан пахта териб 100 дан ортиқ теримчининг ишини бажараётган Мамажон Дадажоновдир.

Аммо Ўзбекистон деҳқонларининг янги ҳаётидаги энг ажойиб ўзгариш — меҳнаткаш хотин-қизларнинг роли деса бўлади. Буржуа арбоблари томонидан чиройли ва ҳеч қандай умид туғдирмайдиган декларацияга айлантирилган хотин-қизларни озод қилиш проблемаси бу ҳақда вайсақилик қилаётган жойларда, хотин-қизларни озод қилиш учун социал замин бўлмаган жойларда қадимдан буён проблемалигича қолиб келди ва қолиб келмоқда. Коммунистик партиянинг сиёсати ва бизнинг янги ҳаёт қуришдаги тажрибамиз хотин-қизларни озод қилиш қандай бўлишини, жамиятда бу озодликнинг таъсирчан роли қандайлигини Совет Шарқи мисолида бутун дунёга кўрсатди.

Опа-сингил Турсуной ва Инобат Охуновалар, энг яхши бригадирлар ва механизаторлар Мўттихон Жумабоева, Озода Маматова, Маҳбуба Насриддинова ва бошқа кўплаб хотин-қизлар ҳаммага танишдир. Бу кўплаб илғор ўзбек аёллари ўзбек миллати янги куч-қудратининг кўрки, Совет Шарқи меҳнаткаш аёллари янги типининг намунасидир. Бу — меҳнаткаш она, давлат арбоби, новатордир.

Уларни ҳозир ҳамма ерда учратиш мумкин. Улар юзлаб ва минглабдир. Чироқлари юлдуздек порлаб турган машиналарни ана шу аёллар бошқармоқда. Ойга томон оқ пахта ракетасини ана ўшалар учирмоқдалар.

Мен кўп жойларга бораман, кишилар билан учрашаман ва суҳбатлашаман. Кўпинча халқ «коммунист» сўзига қандайдир яна бир маъно беради, деб ўйлайман. Гап тракторчи тўғрисида, звено бошлиғи, бригадир ёки колхоз агрономи тўғрисида бораётган бўлса ҳам, агар сизга «у коммунист» дейишса, бу ерда гап фақат унинг партиявийлиги тўғрисидагина эмас, кўпроқ унинг ишлари, одамларга муносабати тўғрисида бораётганини тушунаверинг.

Одатда бу кишини яқиндан билиб олганингиздан сўнг коммунист деган номни олишга сазовор бўлган кишидан қувонасиз ва фахрланасиз. Бу очеркда ана шулардан баъзилари ҳақида ҳикоя қилиб беришга ҳаракат қилдим. Кези келганда оддий коммунист, Фарғона водийсининг кекса пахтакори Жўрабой ака Ғойибов тўғрисида икки оғиз сўз айтмай туролмайман. Унинг ёши етмишда. Бир умр пахта етиштирмоқда. Ҳозир у боғдорчиликда ишлаяпти, ўғли эса колхоз раиси. Хотиржам дам олиши, қариганда беташвиш яшаши ҳам мумкин. Мана момақалдироқ бўлиб қаттиқ ёмғир ёғди, дўл аралашди. Қария дўл ёғаётган томонга ташвишланиб қараб турдию, дарҳол қўшни «Савай» совхозига, Саримсоқовнинг олдига йўл олди. Унинг фикрича, дўл совхоз экинларига кўпроқ зарар етказган эди. Жўрабой ака ҳамма пайкалларни ва участкаларни айланиб чиқмагунча кўнгли тинчимади. Фақат шундан сўнггина ўзини енгил ҳис қилиб, чигитни қайта экмаса ҳам бўлади. Бор ниҳолларни тиклаб олиб, ўтган йилдагидан мўл ҳосил етиштириш мумкин, деди. Бундай кишилар тўғрисида содда қилиб ва камтаринлик билан: у коммунист, у партия аъзоси дейишади.

* * *

Тошкент аэропортида самолётлар тўхтовсиз осмонга кўтарилиб, қўниб турибди. Уларнинг деярли ҳаммасида бу ерга дўстлик ришталари тортиб, иш, расмий визитлар ва умуман қизиқиш билан келган йўловчилар бор. Улар Совет Шарқи ҳаётини билиш ва тушунишни истайдилар. Улар Тошкентдан ўзбек ерининг турли томонларига йўл оладилар, сўнгра эса яна аэропортга келадилар. Уларнинг ўрнига бошқалар келади. Узоқ мамлакатлардан келган кишилар яна Фарғона, Мирзачўл, Олмалиқ, Самарқанд, Бухоро ва Қаршига йўл оладилар...

Ҳозирги ҳаётимизнинг одатдаги кундалик белгисига айланиб қолган ана шу факт тўғрисида ўйлар эканман, ўрта осиёлик бўлганлигим учун Ўзбекистон жаҳон миқёсидаги «зиёратгоҳ» ўлкага айланганидан фахрланаман ва қувонаман. Лекин шу билан бирга баъзан кўнглимга қандайдир ташвиш тушади. Ўзбекистонга келаётганларнинг ҳаммаси ҳам тўғри тушунармикин? Уларнинг ҳар бири учун йўл бошловчи бўлгим келади. Улар билан биргаликда ўзбек ерининг воҳа ва водийларини кезган, юрак қони ва қалб илҳоми билан ёзилган қўлёзмамни варақлагандай Ўзбекистоннинг ютуқлари саҳифаларини варақлаган бўлардим.

Буларни шунинг учун ҳам гапирмоқдаманки, Ўзбекистонда нимаики мавжуд бўлса, у нима билан машҳур ва бадавлат бўлса, ҳаммаси — кўп асрлик ўтмиши ва буюк ҳозирги куни — уларнинг ҳаммаси бизники, ўзимизники, партия халқ орасида улғайтирган нарсалардир, уларнинг ҳаммаси Ўрта Осиё халқлари тақдири ва тарихининг ажралмас қисмидир. Ўзбекистон бир қўлёзмаки, унинг авторлари Коммунистик партия, Ленин, Совет ҳокимияти ва бизнинг ҳаммамиз — Ўрта Осиё фарзандлари, кўп миллатли Советлар мамлакатининг қон-қардош халқларидир. Шунинг учун ҳам ҳозирги Ўзбекистоннинг ҳар бир хусусияти — воқелигимизнинг хусусиятидир, бутун Совет Шарқининг белгисидир.

(**«ПРАВДА», 9 ва 10 ноябрь**).

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан

СОЗ МАФТУНИ

Сайдинг қўябер сайёд
сайёра экан мендек...
Куйган жигари бағри
садпора экан мендек...

Тун сукунатини фақат шу куйгина бузар, фақат шу куйгина бутун борлиқни ўраб олган-у, кечанинг зиёсиз бепоён саҳнида дилрабо куйнинг латиф унлари қулоқларга, юракларга, йўқ, балки, кишининг бутун вужудига қуйилар ва сингиб борарди. Шунда бутун қишлоқ тилга кириб, шу жумлани такрорлагандай бўларди.

— Уста Абдуқодир яна соз чаляпти.

Уста Абдуқодир ким? У шу қишлоқлик одам. Унинг асли касби этикдўзлик. Шунинг билан бирга ғижжак ҳам чалади. Қорасув қишлоғининг (Андижон область, Қўрғонтепа райони) каттадан кичиги унинг фусункор, хассос куйларининг мафтуни бўлиб қолишган. Айниқса ёшлар уста созининг шайдоси эдилар. Булар орасида маҳалланинг кичкинтойларидан Мамадазиз ҳам бор эди.

— Мен ана шу кишидан ғижжак чалишни ўрганган эдим, — деб ҳикоя қилади Мамадазиз ака. — Бунга тахминан 46-47 йиллар бўлди шекилли.

Мамадазиз ака содда, камтар қишлоқ ғижжакчиси Абдуқодир устадан соз чалишни ўрганди. Уста ҳам ихлосманд шогирдининг музикага бўлган ҳавасини, қунтини сўндирмади. Мураккаб соз пардалари сирлари билан ошно қилди, тўғрироғи, музика алифбесининг дастлабки саҳифаларидан сабоқ берди. Шу-шу бўлди-ю, Мамадазиз ака ғижжак чолғучиси бўлиб қолди, ғижжак билан ўз меҳнат фаолиятини бошлади. Мана 40 йилдирки, у қўлида сози билан эл-юртга, халққа хизмат қилиб келмоқда. Мана шу йиллар ичида музика саводини такомиллаштирди, уста санъаткорлар билан танишиб, улардан жуда кўп нарсаларни ўрганди, чолғу чалиш санъатининг энг нозик томонларини эгаллашдан эринмади. Бу эса уни фақат чолғучигина эмас, балки бастакорлар даврасига ҳам аста-секин етаклаб кела бошлади.

1924 йил... Қўрғонтепа районида маориф чойхонаси очилди ва ўша пайтда «Пахта учун кураш» халқ театри ҳам ташкил этилди. Театрнинг жанговар ишида коллективнинг аъзоси, ғижжакчи Мамадазиз ака актив қатнашди.

Мамадазиз Ниёзов шундан сўнг Андижон область театрига таклиф этилди. Бу ерда композитор Тўхтасин Жалиловдан жуда кўп нарсаларни ўрганди. Андижон область театрида бир неча йил ишлагандан сўнг қўлида сози — ғижжаги билан Тошкентга келди ва Свердлов номидаги музикали драма театрига ишга жойлашди. Бу ерда 1937 йилгача ишлаб, республика санъат бошқармасининг йўлланмаси билан колхоз-совхоз театрига музика раҳбари қилиб тайинланди.

...Улуғ Ватан урушининг машаққатли йиллари... Душман Советлар юртининг покиза тупроғини оёқ ости қилмоқда эди. Мамадазиз ака СССР халқ артисти Тамарахоним бошчилигидаги ансамблда ишлар эди. Ансамбль билан бирга 1- ва 2-Болтиқ бўйи фронтларида бўлиб совет жангчиларига хизмат қилди.

Урушдан кейинги йилларда бастакор республика радиосида, Ўзбекистон Давлат филармониясида, республика Ёш томошабинлар театрида ишлаб, халқ ҳурматини қозониб келди.

Шу кунларда Мамадазиз Ниёзов Жиззахдаги Сирдарё область театрида музика раҳбари бўлиб ишламоқда, асрий чўлнинг қиёфасини ўзгартираётган ажойиб кишиларга ўз санъати, сози билан хизмат қилмоқда.

Я. ТУХТАЕВ.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги муносабати билан Тошкент шаҳридаги Сиёсий маориф уйида виставка очилди. Виставка стендлари республикамиз меҳнаткашлари босиб ўтган шонли йиллар ҳақида ҳикоя қилади.

Суратда: виставка залларидан бирида.

Л. Глауберзон фотоси.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

11 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Али Бобо ва қирқ қароқчи** (болалар учун қўғирчоқ фильм), 18.35 — **Телевизион янгиликлар**, 18.50 — Шонли 40 йиллик олдидан. **Рассомлар — халққа**, 19.15 — **Совет Ўзбекистони композиторлари кантатаси**, 19.45 — **Республика шоликорлари ҳузурида**, 20.00 — **Спартакиада байроғи остида**.

20.15 — **Эшиттиришлар программаси.**

Рус тилида: 20.25 — **Телевизион янгиликлар**, 20.40 — **Ҳаёт бўсағасида** (илмий-оммабоп фильм), 21.00 — **Спорт эшиттириши**, 21.30 — **Реклама ва эълонлар**, 21.40 — **Тонггача 40 минут** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/XI да **Масхарабозлар ва концерт бўлими**, 12/XI да **Демон**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/XI да **Номус**, 12/XI да **Хатарли йўл**.

КИНО

Гамлет — «ВАТАН», «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», «ДРУЖБА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11 ноябрда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА СОЛИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Коммуна Исмоилова, Меҳри Абдуллаева, Қундуз Миркаримова**, солистлардан **Жуманазар Бекжонов, Сора Шукурова, Зумрат Ҳожиева, Тўхта Алихўжаева, Тўхта Рисметова, Собир Маҳкамов, Назрулла Ёқубов, Исмоил Бойжонов, Ҳадя Юсупова** ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА ЎЗБЕК ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ТОМОШАЛАРИ.

Ю. Дуровнинг касаллиги муносабати билан унинг ассистенти **С. Бенбуди** раҳбарлигида

„Турли ҳайвонлар“

АТТРАКЦИОНИ

Томошалар кеч соат 8 да бошланади. Олдиндан билет сотувчи касса эрталаб соат 11 дан очилади.

Якшанба кунлари 3 мартадан томоша кўрсатилади: кундуз соат 12.3 ва кеч 8 да.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

11. 12 ноябрда

«А» класси бўйича Совет Иттифоқи биринчилиги учун:

«Локомотив» (Москва) — «Пахтакор» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

11/XI кундуз соат 5 да дублёр составлар, 12/XI кеч соат 6 да асосий составлар ўйнайди.

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

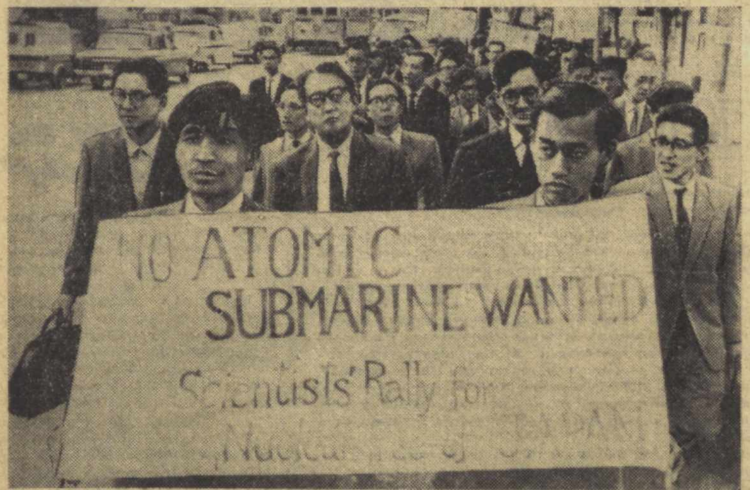

Японияннг пойтахти Токиода 700 га яқин илмий ходимлар «олимларнинг тинчлик учун митинги» ўтказдилар. Суратда: олимлар «Ҳеч қандай сув ости атом кемалари бўлмасин» деган шиор билан Токио кўчаларидан ўтмоқдалар. ТАСС фотохроникаси.

Совет Иттифоқи билан Замбия Республикаси ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилди

Совет ҳукумат делегацияси шу йил 23 октябрдан 30 октябргача Замбия Республикасида бўлди. Делегация мамлакат мустақил деб эълон қилиниши муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашди.

Лусака шаҳрида совет ҳукумат делегацияси билан Замбия Республикаси ҳукумати ўртасида олиб борилган музокаралар натижасида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Замбия Республикаси ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатиш ва элчихоналар даражасида дипломатик ваколатхоналар айирбошлаш ҳақида бир битимга келинди.

ДАНИЯ-АНГЛИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

ЛОНДОН, 10 ноябрь. (ТАСС). Бу ерга келган Дания бош министри Краг ва Дания ташқи ишлар министри Хеккеруп кеча Англия ҳукуматининг бошлиғи Вильсон ва Англия ташқи ишлар министри Гордон-Уокер билан учрашдилар.

Англиянинг яқинда импорт пошлиналарини оширганлиги музокараларнинг асосий масаласи бўлди.

Музокараларда Европага тааллуқли бир қанча проблемалар ҳам муҳокама қилинди.

Журналистларнинг НАТО кўп томонли ядро кучларини вужудга келтириш лойиҳаси тўғрисидаги саволига жавоб қайтариб Краг, менинг фикримча, Англия ҳукумати бу масалада ўз позициясини ҳали ишлаб чиққани йўқ, деди.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

⊙ **Камбоджа давлатининг бошлиғи Нородом Сеанук Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатиш мақсадида Вьетнам Демократик Республикаси, Жанубий Вьетнам, Лаос ва Камбоджадаги барча партиялар ёки ватанпарварлар ҳаракатлари қатнашчиларининг иштироки билан Камбоджада «Ҳинди-Хитой халқ конференцияси»ни чақиришни таклиф этди. Биз, деди Нородом Сеанук, халқларимиз тинчликни талаб қилаётганлигини шу конференцияда бараллa айтишимиз керак. Женева битимларини оёқ ости қилган АҚШ бизнинг тинчлигимизни бузди.**

⊙ **Италия темир йўлчиларидан 200 минг киши монополияларнинг меҳнаткашлар турмуш даражасига қилаётган ҳужумига қарши яна кураш ҳафтаси ўтказа бошлади. Мамлакатдаги темир йўлларда ҳар куни бир ярим соатлик забастовка ўтказилади. Иш ташловчилар қимматчиликнинг авж олдирилишига қарши норозилик билдириб, иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.**

⊙ **Тунис ҳукумати саройида тантанали маросим ўтказилди. Бу маросимда мамлакатда ўтказилган президент сайловларининг узил-кесил натижалари ва Бурғиба яна беш йиллик муддат билан Тунис Республикасининг президенти қилиб сайланганлиги эълон қилинди. Республика янги ҳукуматининг 12 ноябрда тузилиши кутилади.**

⊙ **Америка атом сув ости кемаларининг Япония портларига киришига қарши норозилик билдириш юзасидан Токиода 11 минг кишининг иштироки билан митинг бўлди. Куч-ғайратни бирлаштириб, Америка сув ости кемаларининг Япония портларига киритилишига йўл қўймасликка даъват этган резолюция қабул қилинди. Митинг қатнашчилари парламент биноси олдида катта намойиш уюштирдилар. Парламент депутатларига норозилик мактуби топширилди.**

⊙ **Муниципал бошқарманинг маълумотларига қараганда, шу йил сентябрь ойининг охиригача Токиода 10 миллион 627 минг киши яшаган.**

⊙ **Жанубий Вьетнамнинг бир қанча районлари қаттиқ сел натижасида сув остида қолди. Қирғоқ бўйидаги баъзи шаҳарларни сув босиб кетди. Неча минглаб кишилар бошпанасиз қолди. Шолипоялар қаттиқ зарарланди. (ТАСС).**

ЯПОНИЯНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ТОКИО. 9 ноябрь. (ТАСС). Японияннг янги бош министри Эйсаку Сато бугун ўз кабинетини тузиб бўлди. Кабинетнинг бош секретари ва ҳуқуқ бюроси бошлиғини мустасно қилганда, илгариги министрларнинг ҳаммаси янги ҳукумат составига ўтди.

СССРНИНГ БМТ ҲУЗУРИДАГИ ДОИМИЙ ВАКОЛАТХОНАСИНИНГ БАЁНОТИ

НЬЮ-ЙОРК. 9 ноябрь. (ТАСС). СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий вакили Н. Т. Федоренко БМТ бош секретари У Тан ҳузурида бўлди ва АҚШнинг «БМТдаги молиявий танглик» масаласи юзасидан 1964 йил 8 октябрдаги меморандуми муносабати билан СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонасининг 7 ноябрдаги баёноти текстини унга топширди.

СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий ваколатхонасининг баёнотида бундай дейилади: Американинг ана шу ҳужжатида АҚШ ва Ғарбдаги бошқа баъзи мамлакатлар томонидан илгари сурилаётган ва кўпданоқ ҳаммага маълум бўлган даъволар яна такрорланади. Ана шу даъволарга кўра, Бирлашган Миллатлар Ташкилотида аъзо бўлган давлатлар БМТнинг Конгодаги ва Ўрта Шарқдаги операциялари юзасидан қилинадиган харажатларни қоплашда қатнашишга мажбур эмишлар ва ана шу харажатларни қоплашда қатнашишдан бош тортувчиларга нисбатан БМТ Уставининг 19-моддаси қўлланилиши керак эмиш. (Бу модда, жумладан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясида овоз бериш ҳуқуқидан маҳрум этишни кўзда тутади. — **Редакция**). Шу билан бирга, Совет Иттифоқи ва бошқа бир қанча давлатлар қонунга хилоф бўлган ана шундай харажатларни қоплашда иштирок қилишдан бош тортганлиги сабабли, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳозирги пайтда молиявий тангликка учради, деб кўрсатишга ҳаракат қилинади. Шу муносабат билан СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий ваколатхонаси Совет ҳукуматининг топширувига биноан, қуйидагиларни маълум қилишни зарур, деб ҳисоблайди:

1. Совет ҳукуматининг 1964 йил 21 мартдаги Баёнотида ва СССР Ташқи ишлар министрлигининг 1964 йил 11 сентябрдаги меморандумида БМТнинг Конгодаги ва Ўрта Шарқдаги операцияларига бўладиган харажатларни тўлаш учун БМТда аъзо бўлган давлатлардан мажбурий тартибда маблағ ундириб олишга ҳеч қандай қонуний асослар йўқ эканлиги батафсил кўрсатиб берилган эди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаш соҳасидаги тадбирлар тўғрисида қарорлар қабул қилишни фақат Хавфсизлик Кенгаши зиммасига юклайди. БМТнинг халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаш соҳасидаги ҳар қандай операцияларга қилинадиган харажатларини қоплашда иштирок қилиш масаласида БМТда аъзо бўлган давлатларнинг позицияларини белгилаш учун ҳам ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган ана шу принципиал қоидани ҳар қандай сохта юридик далиллар билан бартараф қилиш мумкин эмас, бу қоидага лоақал андаккина бўлса ҳам путур етказиш мумкин эмас. Хавфсизлик Кенгаши БМТнинг тинчлик ва хавфсизликни сақлаш операциялари тўғрисида қарор қабул қила оладиган бирдан-бир орган бўлганлиги сабабли, Хавфсизлик Кенгашигина бундай операцияларни маблағ билан таъминлаш тартибини ҳам белгилай олади.

Аммо, Конгодаги ва Ўрта Шарқдаги операцияларни маблағ билан таъминлаш тартиби Хавфсизлик Кенгашининг иштирокисиз белгиланди ва бинобарин бундай харажатларни қоплашда иштирок қилиш учун ҳеч кимни мажбур этиш мумкин эмас. Шу сабабли, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига қаттиқ риоя қилаётган бошқа кўп давлатлар каби Совет Иттифоқи ҳам БМТнинг Конгодаги ва Ўрта Шарқдаги операцияларига қилинаётган харажатларни қоплашда иштирок қилмади ва иштирок қилмайди. Бундан бошқача ҳаракат қилиш Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига хилоф иш кўриш бўлур эди, бу Уставни бузиш бўлур эди.

2. АҚШнинг 1964 йил 8 октябрдаги меморандуми БМТнинг Конго ва Ўрта Шарқдаги операциялари қандай ҳолатлар рўй берганлиги натижасида амалга оширилди, деган жуда муҳим масала ҳақида ҳеч гап айтмайди.

Шу нарса яхши маълумки, Англия, Франция ва Исроилнинг Мисрга қарши қуролли агрессияси муносабати билан БМТ Ўрта Шарқда ўз операциясини ўтказган эди. Бельгия НАТО ҳарбий блокига аъзо бўлган бошқа бир қанча давлатларнинг қўллаб-қувватлаши билан Конго Республикасига қарши қуролли агрессия қилганлиги сабабли, БМТ Конгода ўз операциясини ўтказган эди. Бинобарин, ҳар иккала ҳолатда ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилотига БМТда аъзо бўлган мустақил давлатларга қарши бошланган агрессия натижасида рўй берган вазият билан иш кўришга тўғри келди.

Ҳамма томонидан танилган халқаро ҳуқуқ нормалари ва адолат агрессиянинг оқибатларини тугатиш учун жавобгарликни агрессия қилган мамлакатлар зиммасига юклашни талаб қилади. Масалага бошқача ёндошиш агрессорни фақат рағбатлантириши мумкин. Ўз-ўзидан маълумки, Совет Иттифоқи агрессорни рағбатлантириш ниятида эмас, шу жумладан Мисрга ҳамда Конгога қарши қилинган агрессия оқибатларини тугатиш учун қилинадиган харажатларни қоплашда қатнашиш йўли билан ҳам агрессорни рағбатлантириш ниятида эмас.

Баёнотда яна қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Конгодаги «БМТ операцияси»нинг бутун тарихи бу операция Конго халқининг манфаатларини, Конго Республикасининг мустақиллиги, суверенитети ва территориал дахлсизлигини таъминлаш манфаатларини кўзда тутиб эмас ва, бинобарин, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг манфаатларини кўзда тутиб эмас, балки Конго халқи устидан ўз ҳукмронлиги, ўз ҳокимиятини ўрнатишга, Конго халқини ва унинг табиий бойликларини талаш ҳамда эксплуатация қилиш имкониятига эга бўлиш учун интилган ва ҳозирда ҳам интилаётган мустамлакачиларнинг манфаатларини кўзда тутганлигини исбот этади.

Империализмга ва мустамлакачиликка қарши курашаётган халқларни қўллаб-қувватлаш позициясида маҳкам турган Совет Иттифоқи Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан миллий-озодлик ҳаракатини бостириш қуроли сифатида фойдаланиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши курашиб келди, курашмоқда ва ҳамиша кураш олиб бора беради. БМТнинг ана шундай ҳаракатлари учун бўладиган харажатларни қоплашда иштирок қилишдан СССРнинг воз кечганлиги бизнинг ана шу ўзгармас ва принципиал сиёсатимизни ифода этади.

3. СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий ваколатхонасининг баёнотида яна бундай дейилади: АҚШ ва Ғарбдаги бошқа баъзи давлатлар «БМТнинг молиявий танглиги» тўғрисидаги масалани нима учун ҳозир ўртага қўймоқдалар ва БМТ Уставига қаттиқ риоя қилиш позицияларида турган Совет Иттифоқини ва бошқа давлатларни ана шу тангликнинг «айбдорлари» қилиб кўрсатишга нима учун уринмоқдалар? — деган савол ҳам туғилади. Америка Қўшма Штатларига ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотида аъзо бўлган бошқа ҳамма давлатларга шу нарса яхши маълумки, масалани шу хилда қўймоқ учун юридик жиҳатдан ҳам, сиёсий нуқтаи назардан ҳам ҳеч қандай асос йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотида рўй бераётган вазият баъзи мамлакатлар ҳукуматларининг «БМТдаги молиявий танглик» масаласида шовқин-сурон кўтариш ёрдами билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти учун жиддий ва ғоят хатарли бўлган мақсадларга эришишни истаганликларини кўрсатади. АҚШ ва бошқа баъзи давлатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликни мустаҳкамлаш, мустамлакачиликни тугатиш ва ҳуқуқий жиҳатдан тенг бўлган халқаро ҳамкорликни ривожлантиришнинг тобора самарали воситаси бўлиб қолишига бутун кучлари билан қаршилик кўрсатишга уриниб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига зарба бериш учун интилиб кўришга ошкора қарор бердилар. Уларнинг бундан кузатган мақсади — тинчликсевар кучларнинг бирлигига путур етказиш ва бу билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мустаҳкам тинчлик учун, барча халқлар озодлиги учун кураш қуроли сифатида самарали иш кўришига халақит беришдир.

Совет Иттифоқи ва бошқа бир қанча давлатлар БМТнинг Конго ҳамда Ўрта Шарқдаги операциялари юзасидан «қарз»ини тўлашдан воз кечганликлари муносабати билан БМТ Уставининг 19-моддасини уларга нисбатан қўлланиш билан таҳдид этиб, АҚШ ва бошқа баъзи давлатлар Совет Иттифоқини икки йўлдан бирини танлаб олишга мажбур этмоқчи бўладилар: ё Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг амалда бузилишига рози бўлиш ва бинобарин, мустамлакачиларнинг ўз манфаатлари йўлида Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан фойдаланишларига рози бўлиш керак, ёки БМТга ва унинг бутун фаолиятига ўз муносабатини янгидан қараб чиқиш зарур бўлиб қолади. Ана шу икки йўлдан бирини танлаб олишга БМТнинг барча аъзоларини, умуман бутун Бирлашган Миллатлар Ташкилотини ҳам амалда мажбур этмоқчи бўладилар.

Ана шу кирдикорлар натижасида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳозир хавф остида қолди. Аммо, бу хавфхатарни йўқотиш мумкин. Бунинг учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотида аъзо бўлган барча давлатлар ҳозирги вақтда гап бир вақтлар қонунга хилоф суратда сарф қилинган долларлар тўғрисида ва эндиликда ана шу долларларнинг етишмай қолган қисмини бирон усул билан қоплаш тўғрисида эмас, балки жуда катта сиёсий масалалар устида бораётганлигини тушуниб олишлари керак. Жаҳон ташкилоти бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бутун истиқболи ана шу муҳим сиёсий масалаларга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Барча мамлакатлар ва, аввало, ўзларининг миллий манфаатларини, барча давлатларнинг суверенитети, мустақиллиги ва ҳуқуқий тенглиги принциплари асосида ўз миллий ҳаётини барпо этишдан иборат асосий ҳуқуқларини ташқаридан бўладиган ҳамлалардан ҳимоя қилишга мажбур бўлган мамлакатларга Бирлашган Миллатлар Ташкилоти зарурдир. Бу мамлакатлар ҳам ҳозир ўзларининг қатъий сўзларини айтишлари керак. Уларнинг баъзилари Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг емирилишига йўл қўймаслик ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотини мустаҳкамлашни таъминлашга қаратилган муайян баёнотлари билан майдонга чиқдилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг асосчиларидан бири бўлган ва Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоси сифатида ўз зиммасига катта жавобгарликни олган Совет Иттифоқи БМТда аъзо бўлган барча давлатларнинг БМТ Уставига қаттиқ риоя қилиши асосида бу ташкилотни мустаҳкамлаш учун доим курашиб келди ва ҳамиша кураша беради.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

УНУТИЛМАС СОВҒА

Гражданлар урушининг оловли йилларида Россия учун жанг қилган Илья Васильевич Капров 1941—1945 йилларда — Улуғ Ватан урушида яна жанг майдонига кирди. У бу жангда ҳам Она-ер, Ватан учун курашиб қаҳрамонлик кўрсатди. Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал Панфилов қўмондонлик қилган дивизияда комиссарлик қилди.

Уруш тамом бўлганидан кейин Тошкент шаҳрига қайтиб келди. Урушдан кейин мамлакатни тиклаш ишида актив қатнашди.

Икки жаҳон урушининг қатнашчиси, запасдаги гвардия полковниги Илья Васильевич Капров Ўзбекистон Компартияси ва Ўзбекистон ССРнинг 40 йиллиги муносабати билан Тошкент шаҳар ижроия комитетига ариза ёзди. Аризада бундай дейилган: «Менинг 85 туп турли хил мева дарахтли боғим бор. Мен шу боғни Тошкентдаги Панфилов номли мактаб-интернатнинг болаларига совға қиламан. Toни интернат ўқувчилари Совет Иттифоқи Қаҳрамони Иван Васильевич Панфиловни ва у билан бирга жангда бўлган панфиловчиларни асло унутмай қалбларида мангу сақлашсин. И. В. Капров».

ҲОДИСА

ҚОПЛОН БИЛАН ЖАНГ

Яккабоғ тоғлари этагида жойлашган Тошқўрғон қишлоғида яқинда қизиқ воқеа рўй берди.

Кекса чўпон П. Раҳимов яйловдан қайтариб келинган қўйларни қўтонга киргизиб, бир оз дам олиш учун чўзилди. Қоқ ярим тунда ҳурккан қўйларнинг қаттиқ дупури эшитилди. Югуриб қўтонга чиққан чўпоннинг кўзи эчкини кўтариб кетаётган йиртқичга тушди.

— Нимайкин, қашқирми? Йўқ, бўрига ўхшамайди... қоплон. Довюрак Пирмат ака икки сакрашда қоплоннинг олдини ўраб чиқди ва қўлидаги бужгин таёқ билан унинг миясига туширди.

Қадоқ қўл кучидан қаттиқ зарба еган қоплоннинг жасади иккинчи таёққа муҳтож эмас эди: йиртқичнинг гавдаси узала тушиб ётарди.

Уйқуси қочган чўпон тонг саҳарда қўйларни тағин яйловга ҳайдади. Ой ботган; кўкдаги юлдузлар сўна бошлаган бўлса ҳам, ҳали қирлар ёнбағри хийла қоронғи эди. Сурув кетидан кетаётган Пирмат ака қўйлар ичидан оралаб бораётган алла нарсани кўриб қолди. У ҳам қоплон экан. Чўпон югуриб боргунча қоплон семиз бир қўйни босишга улгурган эди. Тағин «жанг» бошланди. Бужгин таёқ яна иш берди, чаққон чўпон бу қоплонни ҳам сулайтирди.

Қашқадарё область, Яккабоғ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Авангард» совхози дирекцияси 6-бўлимнинг бир кечада икки йиртқични мажақлаган довюрак чўпони Пирмат Раҳимовни қиммат баҳо буюм билан мукофотлади.

Абдуалим КАРИМОВ.
Бухор ИСМОИЛОВ.

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ

Обуна ҳамма жойда—«Союзпечать»нинг барча бўлимларида, ўқув юртлари, колхоз ҳамда совхозларда, корхона ва муассасаларда эса жамоатчи обуначилар томонидан қабул қилинади. Йиллик обуна баҳоси 6 сўм.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 11368. ИНДЕКС — 64543. Н. Б. 262.